

ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර යටතේ
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද
රජයේ රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියේ කාර්යසාධනය
ඇගයීම

වාර්තාවේ අංකය- HSM-E-MH-5-2019-26

ජාතික විගණන කාර්යාලය

එච්එස්එම් අංශය

1.	විධායක සාරාංශය.....	4
2.	වාර්තාවේ පසුබිම සහ ස්වභාවය.....	6
2.1	පසුබිම	6
2.2	විගණනය සඳහා අධිකාරී බලය.....	19
2.3	විගණන ප්‍රවේශය.....	19
2.4	විගණන අරමුණු.....	19
2.5	විගණන විෂය පථය හා විෂය පථය සීමා කිරීම	19
2.5.1	විෂය පථය.....	19
2.5.2	විෂය පථය සීමා කිරීම	20
2.6	විගණන ක්‍රමවේද.....	21
2.6.1	ලේඛන මත සාක්ෂි ලබාගැනීම.....	21
2.6.3	භෞතික ප්‍රවේශය	21
2.7	විගණන නිර්ණායක.....	21
3.	විගණන නිරීක්ෂණ	23
3.1	සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ගැටළුව හඳුනා ගැනීම.....	23
3.1.1	සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණය පිළිබඳ මූලික අධ්‍යයන.....	23
3.1.2	සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණය පිළිබඳ ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග	24
3.1.3	ශක්‍යතා අධ්‍යයනය.....	24
3.2	යන්ත්‍ර උපකරණ ස්ථාපිත කිරීම	26
3.2.1	යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කළ යුතු රෝහල් සැලැස්ම වෙනස් කිරීම.....	26
3.2.2	යන්ත්‍ර උපකරණ පරීක්ෂා කර භාරදීම හා තාක්ෂණිකමය උපදෙස්.....	31
3.2.3	නිෂ්කාර්ය හා ඌන උපයෝජිත වත්කම්.....	31
3.2.4	ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරීත්වය.....	32
3.3	ව්‍යාපෘතිය පවත්වාගෙන යාමේදී සම්පූර්ණ වියයුතු අවශ්‍යතා	38
3.2.1	සේවා පවත්වාගෙන යාම.....	38
3.3.2	කාර්ය මණ්ඩල යොදවාගැනීම	39
3.3.3	නඩත්තු කටයුතු.....	39
3.4	ව්‍යාපෘතියේ අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවීම.....	42
3.4.1	ජීවනානුභවණයෙන් පසු ඉවත්ලන දෑ කළමනාකරණය	42

3.4.2 පොකුරු ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක නොවීම මත පොකුරුගත රෝහල්වල ක්‍රියාකාරීත්වය	44
3.4.3 සායනික අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් අපහරණය අවම වීම	45
3.4.4 ණය වාරික ආපසු ගෙවන අවස්ථාව වන විට අපේක්ෂිත කාර්ය සාධන මට්ටමට ළඟාවීම	48
3.4.5 පිරිවැය ප්‍රතිලාභදායකත්වය	48
3.4.6 බාහිර පාර්ශවයන්ට කේවල් කිරීමේ ශක්තිය ගොඩනැගීම	49
3.4.7 පාරිසරික බලපෑම	50
3.4.8 වෙනත් ගැටළු.....	53

1. විධායක සාරාංශය

රජයේ රෝහල් ඇතුළු වෛද්‍ය ආයතන, වෛද්‍ය පර්යේෂණාගාර හා වෛද්‍ය රසායනාගාර මගින් නිතිපතා බැහැර කරන ආසාදිත, නියුණු, දේහ විච්ඡේදක, ඖෂධ, සෛල දූලක, රසායනික හා විකිරණශීලී අපද්‍රව්‍ය සායනික අපද්‍රව්‍ය වශයෙන් හඳුන්වනු ලැබේ.

එවැනි සායනික අපද්‍රව්‍යවලට නිරාවරණය වන පුද්ගලයන්ට හා පරිසරයට ඉතාමත් අහිතකර බලපෑම් ඇතිවීම හා බෝවන රෝග පැතිරයාම හේතුවෙන් සායනික අපද්‍රව්‍ය කෙරෙහි විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතුවේ. එබැවින් සායනික අපද්‍රව්‍ය නිසි කළමනාකරණය රෝහල්වල සනීපාරක්ෂාව හා බෝවන රෝග පාලනය කිරීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය සාධකයක් වේ. තවද මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පනවන ලද රෙගුලාසි ප්‍රකාරව, සියළු සායනික අපද්‍රව්‍ය උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය වන අතර එවැනි අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වී පැය 48 ක් ඇතුළත ජීවානුහරණය කර බැහැර කිරීම කළ යුතුය.

රෝහල් හා විවිධ සෞඛ්‍ය ආයතන තුළ උත්පාදනය වන සායනික අපද්‍රව්‍ය නිසි කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය පහසුකම්වලින් සමන්විත විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් නොතිබීම පසුගිය වර්ෂ ගණනාවක සිට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය මෙන්ම පළාත් 09 හි සෞඛ්‍ය අංශ විසින් මුහුණදී තිබුණු ඉතා බරපතල ප්‍රශ්නයක් ලෙස හඳුන්වා දිය හැකිය.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙත ඕස්ට්‍රේලියානු සමාගමක් විසින් සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් අනායාවිත යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කර තිබුණු අතර එම ව්‍යාපෘති යෝජනාව සලකා බලා එම යෝජනාව පිළිගෙන ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2013 මැයි 09 දින අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාදී තිබුණි. ඒ අනුව අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ උපකරණ වූ වර්ෂයක වගකීම් කාලයක් සහිත Meta Mizer යන්ත්‍ර 20 ක් හා Incinerator යන්ත්‍ර 15 ක් සපයා සවිකර ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට පත් කිරීමට හා අවශ්‍ය ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට, Meta Mizer යන්ත්‍ර සේවා කිරීම හා නඩත්තු කිරීමට සහ Incinerator යන්ත්‍ර සේවා කිරීම හා නඩත්තු කිරීමට 2013 දෙසැම්බර් 12 දින ඕස්ට්‍රේලියාවේ R.R.Taylor Pty.Ltd හා එම සමාගමේ දේශීය නියෝජිතයා වූ Biomed International Pty.Ltd සමඟද, ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා Biomed International Pty.Ltd සමඟද වශයෙන් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ගිවිසුම් 04 කට එළඹ තිබුණි.

මෙම සමස්ථ ව්‍යාපෘතියේ මුළු වටිනාකම ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 21.11 ක් හා රු.මිලියන 452.24 ක් වූ අතර ව්‍යාපෘතියේ කාර්යසාධනය ඇගයීම මෙම විගණනයේ අරමුණ විය.

දිවයිනේ පළාත් 09 ආවරණය කරමින් පොකුරු 06 කට වෙන් කරන ලද රජයේ රෝහල් 134 ක මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණු නමුත් ගිවිසුම් 04 න් ගිවිසුම් 02 ක්, 2015 දෙසැම්බර් 01 දින සංශෝධනය කර තිබුණි. විස්තර ඇමුණුම් 01 හි දැක්වේ. ඒ අනුව යන්ත්‍ර සපයා සවිකිරීමේ හා අදාළ ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම සඳහා වූ ගිවිසුම යටතේ සැපයීමට යෝජිත Incinerator යන්ත්‍ර 15 යන්ත්‍ර 05 දක්වා අඩුකර ගිවිසුම්ගත වටිනාකම වූ ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 18.445 ක් ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 16.19 ක් දක්වා අඩුකර තිබුණි. එසේම Incinerator යන්ත්‍ර සේවා කිරීම සඳහා වූ ගිවිසුම යටතේ ගෙවීමට එකඟවී තිබුණු වර්ෂ 05 ක සේවා හා නඩත්තු ගාස්තුව වූ ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 0.190 ක් හා රු.මිලියන 36.382 ක්, ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් 63,175 ක් හා රු.මිලියන 12.127 ක් දක්වා අඩුකර තිබුණි. නමුත් ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මෙහෙයුම් ගාස්තුව (Operating fee) වෙනස් කර නොතිබුණි.

ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ ගිවිසුම 2013 වර්ෂයේදී අත්සන් කර තිබියදී හා එම ව්‍යාපෘතිය මගින් මුළු දිවයිනම ආවරණය වන පරිදි රෝහල් 134 ක් පොකුරු 06 කට බෙදා වෙන්කර එම එක් එක් පොකුරෙහි සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කළ හැකිව තිබියදී, 2014 වර්ෂයේදී අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන් විසින් බස්නාහිර, දකුණ හා මධ්‍යම පළාත්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමට සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණු ව්‍යාපෘතියට වාසිදායක වන අයුරින් එම පළාත් 03 හි ස්ථාපිත කිරීමට ගිවිසගෙන තිබුණු Meta Mizer යන්ත්‍ර 10 ක් හා Incinerator යන්ත්‍ර 08 ක් එම ව්‍යාපෘතියෙන් ඉවත් කර තිබුණි. මෙම Meta Mizer යන්ත්‍ර 10 උතුර, නැගෙනහිර, උතුරු මැද, වයඹ, සබරගමුව හා ඌව ආදී පළාත්වල ස්ථාපිත කර තිබුණි.

තවද වර්තමානය වන විට Meta Mizer යන්ත්‍ර 20 න් 10 ක්ම පොකුරු ක්‍රියාත්මක නොවන කරවනැල්ල, මාරවිල, අක්කරෙයිපත්තු, කල්මුණේ හා කල්මුණේ අෂ්රත් රෝහල යන මූලික රෝහල්වලද, කුලියාපිටිය ශික්ෂණ රෝහල තුළද, ඇඹිලිපිටිය, මොණරාගල, හලාවත හා ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික් රෝහල්වලද ස්ථාපිත කර තිබුණි.

අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරීන් විසින් සෘජුව හෝ වක්‍රාකාරයෙන් සම්බන්ධ වී බස්නාහිර, මධ්‍යම හා දකුණු පළාත්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමට ලබාදීමේ අරමුණින් කටයුතු කරමින් හා එම සමාගමට වාසිදායක වන ලෙස වාණිජ ගිවිසුමකට එළඹීමටත්, ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ විෂය පථයෙන් සියයට 50 කට වඩා ආවරණය වූ පළාත් 03 වෙනස් කිරීමෙන් පොකුරු සැලැස්ම අඩාල කිරීමටත්, උතුරු, නැගෙනහිර, උතුරු මැද, වයඹ, සබරගමුව හා ඌව පළාත්වල පමණක් සායනික අපද්‍රව්‍ය සම්බන්ධ කටයුතු

කිරීමට ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘති ගිවිසුම සංශෝධනය කරවා ගැනීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමටත් කටයුතු කර තිබුණි.

එපරිදි කටයුතු කිරීම නිසා රෝහල් 21 ක සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම වෙනුවෙන් 2016 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා වූ වර්ෂ 04 ක කාලපරිච්ඡේදය තුළදී සිසිලි හනාරෝ එන්කෝර් පෞද්ගලික සමාගමට සහ වෙනත් ආයතන වෙත ගෙවීමට සිදුවී තිබුණු මුළු මුදල රු.මිලියන 384.122 ක් වූ අතර එය රජයට අමතර වැය බරක් විය.

ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ සපයා තිබුණු Meta Mizer යන්ත්‍ර හා Incinerator යන්ත්‍ර පිරිවිතරවල සඳහන් ධාරිතාවයෙන් ක්‍රියාත්මකවී නොතිබුණු අතර යන්ත්‍රවලින් බැහැරවන ද්‍රව්‍ය පරිසරයට බැහැර කිරීමට සුදුසු තත්ත්වයට පත්ව ඇති බවට ස්ථායීතා පරීක්ෂණයක් මගින් තහවුරු කරද නොතිබුණි. ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රධාන අරමුණක් වූ රෝහල් කිහිපයක සායනික අපද්‍රව්‍ය එක් ස්ථානයකදී අපහරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය (Cluster System) මුළුමනින්ම අසාර්ථක වී තිබුණි. තවද මෙම යන්ත්‍ර මගින් බැහැර කරනු ලබන අපද්‍රව්‍ය විධිමත් පරිදි පළාත් පාලන අධිකාරීන් හරහා බැහැර කිරීමේ විධිමත් ක්‍රමවේදයක් දිවයින පුරා ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.

2. වාර්තාවේ පසුබිම සහ ස්වභාවය

2.1 පසුබිම

(අ) අපද්‍රව්‍ය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කිරීම, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය, රජයේ රෝහල් සහ පළාත් පාලන අධිකාරිය විසින් මුහුණපාන බරපතල ප්‍රශ්නයක් වන අතර විශේෂයෙන්ම රෝහල් හා විවිධ සෞඛ්‍ය ආයතන විසින් බැහැර කරනු ලබන සායනික අපද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් බෝවන රෝග පැතිර යාමත්, පාරිසරික ගැටළු ඇති වීමත් සිදුවේ. එබැවින් රෝහල්වල සනීපාරක්ෂාවට හා බෝවන රෝග පාලනය කිරීමට සායනික අපද්‍රව්‍ය නිසි පරිදි කළමනාකරණය කළ යුතුවේ.

(ආ) සායනික අපද්‍රව්‍ය වර්ග 07 කින් යුක්ත අතර ඒ ඒ අපද්‍රව්‍ය වර්ගවල ඇතුළත් දෑ පිළිබඳ විස්තරයක් පහතින් දැක්වේ.

අනු අංකය	සායනික අපද්‍රව්‍ය වර්ගය	විස්තරය
-----	-----	-----
1	ආසාදිත අපද්‍රව්‍ය	රුධිරය හෝ දේහ තරලවලින් ආසාදිත ගෝස්, කොටින් හා බැන්ඩේජ්
2	නියුණු අපද්‍රව්‍ය	භාවිතා කළ එන්නත් කටු හා කැනියුලා

3	දේහ විවිච්ඡේදක අපද්‍රව්‍ය	ශල්‍ය කර්මවලදී ඉවත් කරන ලද දේහ පටක, අවයව හා වැදෑමහ
4	ඖෂධ අපද්‍රව්‍ය	කල් ඉකුත් වූ ඖෂධ
5	සෛල දූලක අපද්‍රව්‍ය	පිළිකා රෝග සඳහා භාවිතා කරන රසායන ද්‍රව්‍ය
6	රසායනික අපද්‍රව්‍ය	රසදිය අඩංගු උෂ්ණත්වමාන, ඉවත දැමූ රුධිර පීඩනමාන හා විෂබීජ නාශක
7	විකිරණශීලී අපද්‍රව්‍ය	විකිරණ විකිත්සාවලින් නිකුත් වන අපද්‍රව්‍ය

(ඇ) ශ්‍රී ලංකාව තුළ පවතින රජයේ රෝහල්, පෞද්ගලික රෝහල් හා වෛද්‍ය රසායනාගාර ඇතුළු සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ 2,000 කට අධික විවිධ ආයතන මගින් රෝගී සත්කාර කටයුතු කිරීමේදී දිනපතා සායනික අපද්‍රව්‍ය විශාල ප්‍රමාණයක් ජනනය වන අතර තෝරාගත් රෝහල් 08 ක පමණක් දෛනිකව ජනනය වන සායනික අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය පිළිබඳ විස්තර පහතින් දැක්වේ.

අනු අංකය	රෝහලේ නම	උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය/ සායනික අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය	නියුණු අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය	දෛනිකව ජනනය වන මුළු සායනික අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය
-----	-----	-----	-----	-----
		කිලෝ ග්‍රෑම්	කිලෝ ග්‍රෑම්	කිලෝ ග්‍රෑම්
1	ජාතික රෝහල- කොළඹ	850	70	920
2	මඩකලපුව ශික්ෂණ රෝහල	700	100	800
3	යාපනය ශික්ෂණ රෝහල	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	750
4	කරාපිටිය ශික්ෂණ රෝහල	538	47	585
5	තෙලිප්පලෙයි මූලික රෝහල	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	500
6	අනුරාධපුර ශික්ෂණ රෝහල	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	400
7	අම්පාර මහ රෝහල	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	150-180
8	දියතලාව මූලික රෝහල	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	වෙන්කර දක්වා නොතිබුණි.	110-130

- (ඇ) 1988 අංක 56 හා 2000 අංක 53 දරන පනත්වලින් සංශෝධිත 1980 අංක 47 දරන ජාතික පාරිසරික පනතේ 23 (අ) වගන්තිය මගින් පැවරී ඇති බලතල අනුව, පාරිසරික හා ස්වභාවික සම්පත් අමාත්‍යවරයා විසින් 2008 ජනවාරි 25 දිනැති අංක 1533/16 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලද නිවේදනයේ (අ) කොටසේ 68 වන උපකොටස අනුව සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රයක් (Environmental Protection License- EPL) ලබා ගැනීමේ නීතිමය අවශ්‍යතාවය සපුරාලිය යුතුවේ.
- (ඉ) 1980 අංක 47 දරන ජාතික පාරිසරික පනතේ 23 (අ) සහ 23 (ආ) වගන්ති සමඟ කියවිය යුතු එකී පනතේ 32 වන වගන්තිය යටතේ පාරිසරික හා ස්වභාවික සම්පත් අමාත්‍යවරයා විසින් 2008 පෙබරවාරි 01 දිනැති අංක 1534/18 දරන අති විශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලද 2008 අංක 1 දරන ජාතික පාරිසරික (ආරක්ෂණ හා තත්ත්ව) නියෝග මාලාවේ II වන කොටසේ 15 වන නියෝගය අනුව VIII වන උපලේඛනයේ සඳහන් උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය කාණ්ඩයක් වන සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා උපලේඛණගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ බලපත්‍රයක් (Schedule Waste License- SWL) ලබා ගැනීමේ නීතිමය අවශ්‍යතාවය සපුරාලිය යුතුවේ.
- (ඊ) 1994 හා 1997 කාලය තුළ කොළඹ පාරිසරික වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (Colombo Environmental Improvement Project - (CEIP) මගින් ජාත්‍යන්තර උපදේශන ආයතනයක් ලවා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධ මුල්ම අධ්‍යයනය සිදුකර තිබුණි. එම අධ්‍යයනය තුළින් කොළඹ තදාසන්න රෝහල්වල දැඩි ලෙස වර්ධනය වන සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන තිබුණි.
- (උ) 1999 වර්ෂයේදී කොළඹ මහනගර සභාව විසින් සභා අපද්‍රව්‍ය කොමිෂන්වලට බවට පරිවර්තනය කිරීමේ 25 අවුරුදු සැලැස්මක් පිළියෙල කර තිබුණු අතර 2001 වර්ෂයේදී පෞද්ගලික සමාගමක් සමඟ නව කොමිෂන්වලට සැකසුම් ව්‍යාපෘතියක් සඳහා ගිවිසගෙන තිබුණි.
- (ඌ) ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ HIV/AIDS හා ක්ෂය රෝග පාලන ව්‍යාපෘති ආරම්භ වීමත් සමඟ සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය නියාමනයේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් හඳුනාගෙන තිබුණි. තවද, ජාතික පරිසර පනතේ විධිවිධාන වෛද්‍ය ආයතන විසින් පිළිනොපැදීම නිසා එම තත්ත්වය මහජන සෞඛ්‍යයට හා පරිසරයට අයහපත් ලෙස බලපෑම දැඩි ගැටළුවක් බවට පත්ව තිබුණි. මෙම තත්ත්වයන් මත සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය නියාමනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් හඳුනාගැනීමට හා ගැටළු විසඳීමේ උපාය මාර්ග ඇති කිරීම සඳහා 2001 වර්ෂයේදී 2002-2006 කාලය සඳහා තත්ත්ව විශ්ලේෂණයක් හා පස් අවුරුදු

ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් පිළියෙළ කර තිබුණි. මෙම විශ්ලේෂණය යටතේ පිළිස්සීම (Incineration) හා ජීවානුහරණය (Autoclaves/ Hydroclave) කිරීම මගින් සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කළ යුතු බව නිර්දේශ කර තිබුණි.

(එ) සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර තිබුණු අංක HSRIU/CWMS/14/2009 දරන Strengthening Patient Care Services by Establishing Clinical Waste Management Systems in the Needy Hospitals Comes Under the Provincial Councils in Sri Lanka under Australian Government's Assistance යන ලිපි ගොනුව අධ්‍යයනය කිරීමේදී, ඕස්ට්‍රේලියාවේ පිහිටි CME Medical Pty.Ltd යන පසුව R.R.Taylor Pty.Ltd යන නමින් ස්ථාපිත සමාගමක් විසින් සෞඛ්‍ය ආරක්ෂණ හා පෝෂණ අමාත්‍යාංශය වෙත සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පද්ධති ස්ථාපිත කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා වූ සංකල්පිත යෝජනාවක් (conceptual proposal) එනම් අනායාචිත හෙවත් විශේෂ ඉල්ලීමක් නොකළ ව්‍යාපෘති යෝජනාවක් (Unsolicited Project Proposal) ඉදිරිපත් කර තිබුණු බව අනාවරණය විය. කෙසේ වුවද එම ව්‍යාපෘතිය සඳහා වූ සංකල්පිත යෝජනාව (conceptual proposal) විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් නොකෙරුණි. ඉහත සඳහන් ලිපි ගොනුවේ අන්තර්ගත Project concept Format අනුව මෙම ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරකම් පහත සඳහන් පරිදි විය.

අනු අංකය	ක්‍රියාකාරකම	සමස්ථ වටිනාකමෙන් ප්‍රතිශතයක් ලෙස	ව්‍යාපෘති වටිනාකම	ව්‍යාපෘතියේ මුළු වටිනාකම
		සියයට		රු.මිලියන
1	අපද්‍රව්‍ය ප්‍රතිකර්මිත උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය	75		1,125
2	යටිතල පහසුකම් සඳහා ඉදිකිරීම්	15		225
3	කසල බැග්, කසල බදුන් හා කරත්ත හා වෙනත් උපකරණ ප්‍රසම්පාදනය	5		75
4	රෝහල් කාර්යමණ්ඩලයේ ධාරිතා සංවර්ධනය	5		75
5	දේශීය මූල්‍යනය			500
				----- 2,000 =====

- (ඒ) මෙම ව්‍යාපෘති යෝජනාව සලකා බලා තිබුණු ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2009 ජූලි 15 දින එම ව්‍යාපෘති යෝජනාව ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබාදී තිබුණි.
- (ඔ) 2010 දෙසැම්බර් 16 දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය ඕස්ට්‍රේලියාවේ පිහිටි CME Medical Pty.Ltd සමඟ (පසුව R.R.Taylor Pty.Ltd) මෙම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳව අවබෝධතා ගිවිසුමකට (Memorandum of Understanding-(MOU)) එළඹ තිබුණි. එම අවබෝධතා ගිවිසුම හා ශ්‍රී ලංකා ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි 3(2)(iii)(අ) ප්‍රකාරව, අමාත්‍යාංශය විසින් ණය ආධාර ප්‍රදානය කරන්නන්ගේ සහාය ඇතිව පූර්ව ශක්‍යතා වාර්තාවක් පිළියෙල කළ යුතු විය.
- (ඔ) මුදල් හා ක්‍රමසම්පාදන අමාත්‍යාංශය විසින් 2010 අගෝස්තු 04 දිනැතිව නිකුත් කර තිබුණු අංක 444 දරන රාජ්‍ය මුදල් චක්‍රලේඛ විධිවිධාන ප්‍රකාරව, අනායාචිත ව්‍යාපෘති යෝජනා සමාලෝචනය සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත්කළ ස්ථාවර සමාලෝචන කමිටුවට (Standing Cabinet Appointed Review Committee-SCARC) ඉදිරිපත් කළ යුතු විය. එබැවින් ජාතික ක්‍රමසම්පාදන දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියද සහිත වූ මෙම ව්‍යාපෘති යෝජනාව, අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත් කර තිබුණු ස්ථාවර සමාලෝචන කමිටුව වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණි.
- (ක) ව්‍යාපෘති යෝජනාව සමාලෝචනය සඳහා එම ස්ථාවර සමාලෝචන කමිටුව විසින් සාමාජිකයින් 06 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත ව්‍යාපෘති කමිටුවක් 2011 අප්‍රේල් 07 දින පත්කර තිබුණි.
- (ග) එම ව්‍යාපෘති කමිටුවේ සාමාජිකයින් දෙදෙනෙකු ඕස්ට්‍රේලියාවේ පිහිටි R.R.Taylor Pty.Ltd වෙත ගොස් සිදුකළ භෞතික පරීක්ෂාවේ වාර්තා හා මෙම යන්ත්‍ර පිළිබඳව ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයින් දෙදෙනෙකුගෙන් ලබාගත් වාර්තාද ඇතුළත්ව ව්‍යාපෘති කමිටුව විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද වාර්තාවක් අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත්කළ ස්ථාවර සමාලෝචන කමිටුව (Standing Cabinet Appointed Review Committee- SCARC) වෙත 2011 සැප්තැම්බර් 28 දිනත්, අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත්කළ ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුව (Standing Cabinet Appointed Procurement Committee - SCAPC) වෙත 2012 දෙසැම්බර් 23 දිනත් ඉදිරිපත් කර තිබුණි.
- (ච) 2013 ජනවාරි 18 දින රැස්වී තිබුණු අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත්කළ ස්ථාවර ප්‍රසම්පාදන කමිටුව (SCAPC) විසින් පහත සඳහන් කරුණු සඳහා අනුමැතිය ලබාදී තිබුණි.

- (i) සියයට 1 ක මිල අඩු කිරීමට යටත්ව ව්‍යාපෘතියේ මෙහෙයුම් සැලැස්ම හා මෙහෙයුම් පිරිවැය පිළිබඳ යෝජනාවට එකඟතාවය ලබාදීමට හා පළාත් පාලන ආයතන මගින් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමට.
- (ii) අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට යටත්ව ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 18.445 කට පහත සඳහන් විෂයයන් සැපයීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව ඕස්ට්‍රේලියාවේ පිහිටි R.R.Taylor Pty.Ltd වෙත පිරිනැමීමට.

අනු අංකය	අයිතමය	ප්‍රමාණය	මුළු වටිනාකම ඇ.එ.ජ. ඩොලර් (USD) මිලියන
-----	-----	-----	-----
1	Medivac Sterilizing Machine with inbuilt Shredder, boiler, Water purifying unit, Odour management unit	20	14.168
2	Incinco Incinerator	15	3.020
3	Plant Room with Annex (for Sterilizer + incinerator)	11	0.728
4	Plant Room without Annex (only Sterilizer)	09	0.511
5	Small plant Room (for incinerator)	05	0.204

			18.631
	Less 1% discount		(0.186)

			18.445
			=====

(ජ) මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා 2013 මැයි 09 දින අමාත්‍ය මණ්ඩලය ලබාදී තිබුණු අනුමැතිය ප්‍රකාරව, පහතින් සඳහන් කොන්ත්‍රාත් 04 ක් සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් 2013 දෙසැම්බර් 12 දින ඕස්ට්‍රේලියාවේ R.R.Taylor Pty.Ltd හා එම සමාගමේ දේශීය නියෝජිත වූ Biomed International Pvt.Ltd සමඟ ගිවිසුම් ගතවී තිබුණි.

කොන්ත්‍රාත්තුව	ගිවිසුම්ගත වටිනාකම		ගිවිසුම්ගත පාර්ශවය
-----	-----		-----
	ඇ.එ.ජ. ඩොලර්	රු.මිලියන	
(i) Contract Aggrement (Meta Mizer machine 20 / Incinerator machine 15/ Plant Room/ 500 Wheel Bins, 25 Nos. Carts for the transport of wheel bins including clearing, transportation, installation, commissioning, testing, training & maintenance, one year comprehensive maintenance warranty cover)	18.445	-	R.R.Taylor Pty.Ltd සහ එම සමාගමේ දේශීය නියෝජිත වූ Biomed International Pvt.Ltd
(ii) Service & Maintenance Agreement of 20 Meta Mizer	2.475	90.090	-එම-
(iii) Service & Maintenance Agreement of 15 Incinerator	0.190	36.382	-එම-
(iv) Agreement for Operation of Waste Management Systems	-	325.773	දේශීය නියෝජිත වූ Biomed International Pvt.Ltd

(ණ) ඒ අනුව පහතින් විස්තර දැක්වෙන උපකරණ මිලදී ගැනීමට හා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමට 2013 දෙසැම්බර් 12 දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ලේකම් ඕස්ට්‍රේලියාවේ R.R.Taylor Pty.Ltd හා එම සමාගමේ දේශීය නියෝජිත වූ Biomed International Pvt.Ltd සමඟ ගිවිසුම් 04 කට එළඹ තිබුණි.

අනු අංකය	අයිතමය	ප්‍රමාණය	මුළු වටිනාකම
-----	-----	-----	-----
			ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන
1	Medivac Meta Mizer 240SSS Biohazardous Waste Disposal Device with inbuilt Shredder, boiler, Water purifying unit, Odour management unit	20	14.027
2	Incinco Incinerator FS50	15	2.989
3	Plant Room with Annex (for Sterilizer + incinerator)	11	0.720
4	Plant Room without Annex (only for Sterilizer)	09	0.506
5	Small plant Room (for incinerator)	05	0.202
6	500 Wheel Bins, 25 Nos. Carts for the transport of wheel bins including clearing, transportation, installation, commissioning, testing, training & maintenance, one year comprehensive maintenance warranty cover		-
			-----
			18.445
			=====

(ක) ඉහත (ඡ) හි සඳහන් කොන්ත්‍රාත් ගිවිසුම්වලට අනුව,

- (i) කොන්ත්‍රාත්තුවේ විෂය පථයට අනුව අදාළ යන්ත්‍ර සැපයීම, බෙදා හැරීම, ස්ථාපිත කිරීම, ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට ගෙන ඒම, පරීක්ෂා කිරීම හා වර්ෂයක වගකීම් කාලය හා ඉන් පසු ඉදිරි වර්ෂ 05 ක් සඳහා නඩත්තු කටයුතු සිදුකිරීමට,
- (ii) යන්ත්‍ර 35 ස්ථාන 23 ක ස්ථාපිත කිරීමට හා මුළු දිවයිනම ආවරණය වන පරිදි රෝහල් 134 පොකුරු 06 කට බෙදා වෙන්කර එම එක් එක් පොකුරෙහි සායනික අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය කිරීම, ජීවානුහරණය කිරීම (Sterilize), දහනය කිරීම (Incinerate) හා අවශේෂිත අපද්‍රව්‍ය නගර සභා හරහා විධිමත් පරිදි බැහැර කිරීමට,
- (iii) මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ මාර්ගෝපදේශ හා රෙගුලාසි අනුගමනය කිරීමට හා සෑම යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කිරීමකදීම එම අධිකාරිය වෙතින් අනුමැතිය ලබා ගැනීමට,

(iv) Biomed International Pvt.Ltd සමඟ ඇතිකර ගත් මෙහෙයුම් ගිවිසුම ප්‍රකාරව, එම පෞද්ගලික ආයතනය විසින් අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම, අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීම, එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය, ප්‍රතිකර්ම කිරීම හා අවශේෂ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා එකඟ වීමට,

(v) දේශීය නියෝජිතවරයා හෙවත් සේවා සපයන්නා වූ Biomed International Pvt.Ltd විසින්

- ❖ Incinerator යන්ත්‍ර සඳහා ඉන්ධන
  - ❖ කසල බැග්
  - ❖ අවශ්‍යතාවය පරිදි සැකසූ වාහන 11ක් (purpose built vehicles)
  - ❖ රියදුරන් 11ක්
  - ❖ නුපුහුණු කම්කරුවන් 36 ක්
  - ❖ යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරු හා තාක්ෂණික ශිල්පීන් 25 ක්
  - ❖ කසල බඳුන් 500 ක් හා කරත්ත 25 ක්
- සැපයීමට,

(vi) මෙහෙයුම් ගිවිසුමේ 6.3 හා 6.4 ඡේද ප්‍රකාරව, ජීවානුහරණය කරන ලද හා දහනය කරන ලද ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය සාමාන්‍ය අපද්‍රව්‍ය ලෙස සලකා නගර සභා හරහා ප්‍රවාහනය කර බැහැර කිරීමට,

ඕස්ට්‍රේලියාවේ R.R.Taylor Pty.Ltd හා එම සමාගමේ දේශීය නියෝජිත වූ Biomed International Pvt.Ltd එකඟවී තිබුණි.

(ඳ) 2015 වර්ෂයේදී ආර්ථික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය අනුකාරක සභාව (Cabinet Sub Committee on Economic Affairs) විසින් සෞඛ්‍ය අංශයේ අනායාවිත ව්‍යාපෘති සමාලෝචනය සඳහා පත්කර තිබුණු, අමාත්‍යාංශයේ නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (වෛද්‍ය සේවා II) සාමාජිකයකු ලෙස කටයුතු කළ සමාලෝචන කමිටුව විසින්, ඒ වන විට ගිවිසුම්ගත වී තිබුණු පරිදි Incinerator යන්ත්‍ර 15 ක් මිලදී ගැනීම වෙනුවට Incinerator යන්ත්‍ර 05 ක් පමණක් මිලදී ගැනීමටත්, සේවා සපයන්නා වූ Biomed International Pvt.Ltd වෙතින් ලබා ගැනීමට එකඟවූ සේවාවන් වර්ෂ 05 සිට වර්ෂ 02 දක්වා සීමා කිරීමටත් එම කටයුතු කිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය තුළ නව අංශයක් පිහිටුවීමටත් නිර්දේශ කර තිබුණි.

(න) ඉහත (ඳ) හි සඳහන් සංශෝධනයන්ට අදාළව 2015 ජූලි 17 දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍යවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයට 2015 ජූලි 29 දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. කෙසේ

වෙනත් Incinerator යන්ත්‍ර 15, Incinerator යන්ත්‍ර 05 ක් දක්වා අඩු කිරීමේ සංශෝධනය හා අනුශාංගික කරුණු ඇතුළත් කරමින් අමාත්‍යාංශ ලේකම් විසින් R.R.Taylor Pty.Ltd සමඟ නැවතත් පෙර එළඹී ගිවිසුම්වලට අදාළ පරිශීෂ්‍යයකට (Addendum) 2015 දෙසැම්බර් 01 දින එළඹ තිබුණි. 2013 දෙසැම්බර් 12 දින එළඹී ගිවිසුම් හා සංශෝධිත ගිවිසුම් අතර වෙනස්කම් පහත පරිදි විය.

කොන්ත්‍රාත්තුව	2013 දෙසැම්බර් 12 දින එළඹී ගිවිසුම		සංශෝධිත ගිවිසුම (Incinerator සංඛ්‍යාව 05 දක්වා අඩුකළ පසු)	
	ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	රු.මිලියන	ඇ.එ.ජ. ඩොලර් මිලියන	රු.මිලියන
1 Contract Agreement (Meta Mizer 20 / Incinerator 15/ Plant Room/ 500 Wheel Bins, 25 Nos. Carts for the transport of wheel bins including clearing, transportation, installation, commissioning, testing, training & maintenance, one year comprehensive maintenance warranty cover)	18.445	-	16.193	-
2 Service & Maintenance Agreement of 20 Meta Mizer	2.475	90.090	2.475	90.090
3 Service & Maintenance Agreement of 15 Incinerator	0.190	36.382	0.063	12.127
4 Agreement for Operation of Waste Management Systems	-	325.773	-	325.773

(ප) එම සංශෝධනයන්ට අනුව උපකරණ මිලදී ගැනීමේ හා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව සඳහා අනුමත මුළු මුදල පහතින් දැක්වෙන පරිදි ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 16.193 ක් විය.

අනු අංකය	අයිතමය	ප්‍රමාණය	මුළු වටිනාකම
			ඇ.එ.ජ.ඩොලර් මිලියන
(i)	Medivac Meta Mizer 240SSS Biohazardous Waste Disposal Device with inbuilt Shredder, boiler, Water purifying unit, Odour management unit	20	14.027
(ii)	Incinco Incinerator FS50	05	0.996
(iii)	Plant Room with Annex (for Sterilizer + incinerator)	05	0.327
(iv)	Plant Room without Annex (only for Sterilizer)	15	0.843
(v)	Small plant Room (for incinerator)	Nil	Nil
(vi)	500 Wheel Bins, 25 Nos. Carts for the transport of wheel bins including clearing, transportation, installation, commissioning, testing, training & maintenance, one year comprehensive maintenance warranty cover		
			----- 16.193 =====

(ඔ) ඉහත සඳහන් පරිදි ව්‍යාපෘතියේ විෂය පථය වෙනස් කිරීමෙන් පසු 2016 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා කාලය තුළදී අමාත්‍යාංශය විසින් ගිවිසුමේ සඳහන් රෝහල්වලින් පරිබාහිර වෙනත් රෝහල්වල යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කරන ලෙස දේශීය නියෝජිතයා වූ Biomed International Pvt.Ltd වෙත දන්වා තිබුණි. විස්තර ඇමුණුම 02 හි දක්වා තිබුණි.

(ම) උපකරණ මිලදී ගැනීමේ හා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව සඳහා අනුමත වූ ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 16.193 න් සියයට 85 ක් හෙවත් ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් ඩොලර් මිලියන 13.764 ක් ඕස්ට්‍රේලියාවේ Export Finance & Insurance Corporation ආයතනය මගින්ද, ඉතිරි සියයට 15 හෙවත් ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 2.429 ක් හැටන් නැෂනල් බැංකුව මගින්ද ලබා ගෙන තිබුණි. ඕස්ට්‍රේලියාවේ Export Finance & Insurance Corporation ආයතනය වෙතින් ලබා ගෙන තිබුණු ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 13.764 ක ණය මුදල 2017 වර්ෂයේ සිට අර්ධ වාර්ෂික වාරික 20 කින් 2026 වර්ෂය දක්වා ගෙවීමටත්, හැටන් නැෂනල් බැංකුව මගින් ලබාගත් ණය මුදල අවුරුදු 02 ක සහන කාලයකින් පසු වර්ෂ 14 ක් තුළ සමාන අර්ධ වාර්ෂික 25 කින් ගෙවීමටත්, මුදල් අමාත්‍යාංශය අදාළ ආයතන සමඟ පිළිවෙලින් 2015 දෙසැම්බර් 17 දින හා 2015 දෙසැම්බර් 21 දින ගිවිසුම්ගත වී තිබුණි.

(ය) මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී පහත සඳහන් ආයතන ඊට සම්බන්ධ වී තිබුණි.

අනු අංකය	ආයතනය	අදාළත්වය
-----	-----	-----
(i)	සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශය	ව්‍යාපෘතියේ සමස්ථ අධීක්ෂණය හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වගකීම
(ii)	ඕස්ට්‍රේලියාවේ R.R.Taylor Pty.Ltd	යන්ත්‍ර සපයා සවිකර ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට පත් කිරීමේ හා සේවා හා නඩත්තු කිරීමේ වගකීම
(iii)	Biomed International Pvt.Ltd	සැපයුම්කරුගේ දේශීය නියෝජිත වශයෙන් කටයුතු කරමින් සායනික අපද්‍රව්‍ය රැස් කිරීම, ජීවානුභරණය හා ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමේ වගකීම
(iv)	රජයේ රෝහල් හා පළාත් සභා රෝහල්	සායනික අපද්‍රව්‍ය ජීවානුභරණය ක්‍රියාවලිය අධීක්ෂණය කිරීමේ වගකීම

- (v) මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා අවශ්‍ය නිෂ්කාශනයන්, පරිසර බලපත්‍ර නිකුත් කිරීම හා පසු විපරම් කිරීමේ වගකීම
- (vi) පළාත් පාලන ආයතන දිවයින තුළ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා නීත්‍යානුකූලව බලය පැවරී ඇති ආයතන

(ර) 2016 වර්ෂයේ සිට 2018 වර්ෂය දක්වා වූ වර්ෂ 03 ක කාලපරිච්ඡේදය තුළදී ඇමුණුම 02 හි විස්තර සඳහන් පරිදි Meta Mizer යන්ත්‍ර 20 ක් හා Incinerator යන්ත්‍ර 05 ක් රෝහල් පරිශ්‍ර 20 ක් තුළ ස්ථාපිත කර තිබුණි.

(උ) මෙම ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු සිදු වෙමින් පවතින අතරතුර සෞඛ්‍ය අමාත්‍යවරයා හා පරිසර හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යවරයා විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත 2014 ජනවාරි 07 දින ඉදිරිපත් කර තිබුණු, “සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමේ ජාතික නියමු ව්‍යාපෘතියක් වශයෙන් සිසිලි හනාරෝ එන්කේයා පෞද්ගලික සමාගම සමඟ ත්‍රෛපාර්ශ්වීය ගිවිසුමකට එළඹීම” සඳහා වූ ඒකාබද්ධ අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශය සඳහා 2014 ජනවාරි 30 දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. එසේම මුතුරාජවෙල පිහිටි ඉඩම් කොටසක් රෝහල් සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතියක් සඳහා සිසිලි හනාරෝ එන්කේයා පෞද්ගලික සමාගමට බදු දීමට 2017 මාර්තු 21 දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. සෞඛ්‍ය අමාත්‍යවරයා විසින් 2018 මැයි 11 දින අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත ඉදිරිපත් කර තිබුණු, අන්තරායකර සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමේ මධ්‍යගත පහසුකම් පෞද්ගලික ආයෝජන හරහා බස්නාහිර, දකුණු සහ මධ්‍යම පළාත් සෞඛ්‍ය ආයතන දක්වා පුළුල් කිරීමේ අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශය මගින් ඉල්ලා තිබුණු බස්නාහිර, දකුණු හා මධ්‍යම පළාත්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමට සිසිලි හනාරෝ එන්කේයා පෞද්ගලික සමාගම සමඟ ගිවිසුම්ගත වීමටද 2018 ජූනි 26 දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි.

2.2 විගණනය සඳහා අධිකාරී බලය

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන හා 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී.

2.3 විගණන ප්‍රවේශය

ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය දිවයින පුරා රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමේ අරමුණින් ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘතියක් වුවද, රජයේ රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ අක්‍රමවත් බව හේතුවෙන් එහි පාරිසරික බලපෑම පිළිබඳව වර්තමානයේ විද්‍යුත් හා මුද්‍රිත මාධ්‍ය තුළ සාකච්ඡාවට බඳුන්වීම හා සායනික අපද්‍රව්‍ය බාහිර පාර්ශවයන් ලවා අතිවිශාල අතිරේක වියදමක් දරමින් ඉවත් කිරීම යන කාරණා පිළිබඳව විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය අසාර්ථකවීමට හේතු සොයා වාර්තා කිරීමේ අවශ්‍යතාවය මෙම මාතෘකාව තෝරා ගැනීමට හේතු විය.

2.4 විගණන අරමුණු

- (අ) මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ රජයේ රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කාර්යය ආර්ථිකව, කාර්යක්ෂමව, ඵලදායීව හා පරිසර හිතකාමීව සිදුවේද යන්න ඇගයීම.
- (ආ) ව්‍යාපෘතිය යටතේ රජයේ රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා මිලදී ගත් යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කිරීම හා නඩත්තුව, සායනික අපද්‍රව්‍ය එකතු කිරීම, අපද්‍රව්‍ය ජීවානුභරණය කිරීම හා ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම ගිවිසුම් ප්‍රකාරව සිදුවේද යන්න ඇගයීම.
- (ඇ) රජයේ රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පැවතියදී සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමට පෞද්ගලික සමාගමකට ගෙවීම් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීම.

2.5 විගණන විෂය පථය හා විෂය පථය සීමා කිරීම්

2.5.1 විෂය පථය

- (අ) 2010 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂයේ දෙසැම්බර් දක්වා වූ කාලපරිච්ඡේදය මෙම විගණනයට භාජනය වූ කාලපරිච්ඡේදය විය.
- (ආ) පළාත් 03 ක් ආවරණය කරමින් යන්ත්‍ර ස්ථාපනය කර ඇති රෝහල් 09 ක් විගණනය සඳහා තෝරා ගන්නා ලදී. විස්තර පහතින් දැක්වේ.

අනු අංකය	පළාත	රෝහල
-----	-----	-----
(i)	උතුරු මැද	පොළොන්නරුව දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල
(ii)	වයඹ	මාරවිල මූලික රෝහල හලාවත දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල කුලියාපිටිය ශික්ෂණ රෝහල කුරුණෑගල ශික්ෂණ රෝහල
(iii)	සබරගමුව	කෑගල්ල ශික්ෂණ රෝහල කරවනැල්ල මූලික රෝහල රත්නපුර ශික්ෂණ රෝහල ඇඹිලිපිටිය දිස්ත්‍රික් රෝහල

2.5.2 විෂය පථය සීමා කිරීම

මෙම වාර්තාවෙන් ඉස්මතු කර ඇති නිරීක්ෂණයන් මගින් නිගමනවලට එළඹීමේදී විගණන විෂය පථය පහතින් දැක්වෙන සීමා කිරීම්වලට යටත්ව තිබුණු බව අවධාරණය කරනු ලැබේ.

- (අ) ඕස්ට්‍රේලියාවේ R.R.Taylor Pty.Ltd විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණේ යැයි ලිපිගොනු මගින් අනාවරණය වූ ව්‍යාපෘති යෝජනාව විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් නොකිරීමත්, එම යෝජනාව ශ්‍රී ලංකා රජය වෙත ඉදිරිපත් කළාද නැතහොත් සෘජුවම සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය වෙත ඉදිරිපත් කළාද යන්න තහවුරු නොවීමත් හේතුවෙන් ඒ පිළිබඳව නිශ්චිත අදහසක් ඉදිරිපත් කළ නොහැකි විය.
- (ආ) Meta Mizer යන්ත්‍ර සඳහා අදාළ රෝහල් විසින් වෙනම විදුලි සැපයුමක් ලබා දී නොතිබීම නිසා ඒ සඳහා වැය වූ විදුලි ඒකක ගණන හා එහි පිරිවැය ගණනය කළ නොහැකි වීම හේතුවෙන් ඒ පිළිබඳව නිශ්චිත අදහසක් ඉදිරිපත් කළ නොහැකි විය.
- (ඇ) විගණන පරීක්ෂාවට භාජනය කළ යන්ත්‍රවල ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ නිසි දැනුමක් ඇති පුද්ගලයන් යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරවීම සඳහා යොදවා නොතිබීම හා එම යන්ත්‍රවල ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ උපදෙස් පත්‍රිකා පිළියෙල කර රෝහල් පරිපාලනය වෙත ලබාදී නොතිබීම හේතුවෙන් ඒ පිළිබඳ පැහැදිලි කරවා ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් ඉඩ ප්‍රස්ථාවක් නොලැබුණි.

2.6 විගණන ක්‍රමවේද

2.6.1 ලේඛන මත සාක්ෂි ලබාගැනීම

- මූලික සැලසුම්
- ගිවිසුම්
- ලිපිගොනු
- ගෙවීම් වවුචර්

2.6.2 අනෙකුත් තහවුරු කර ගැනීම

ප්‍රමාණාත්මක යැයි සලකනු ලැබූ සහ ඒ පිළිබඳ සාධාරණ නිගමනයක් ඇති කර ගැනීමට හැකි වන පරිදි පහත සඳහන් ප්‍රභවයන්ගෙන් අදාළ සාක්ෂි ලබාගැනීම සිදු කරන ලදී.

- සම්මුඛ සාකච්ඡා පැවැත්වීම
- ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ මගින් තොරතුරු තහවුරු කිරීම
- ලිපිගොනු අධ්‍යයනය
- ප්‍රශ්නාවලි මගින් තොරතුරු තහවුරු කරගැනීම
- මාධ්‍ය වාර්තා අධ්‍යයනය

2.6.3 භෞතික ප්‍රවේශය

- (අ) ක්ෂේත්‍ර පරීක්ෂණ අවස්ථාවලදී ලබාගත් ඡායාරූප මඟින් අදාළ සිද්ධි තහවුරු කරගැනීම.
- (ආ) අදාළ යන්ත්‍ර හා ඒවායේ ක්‍රියාකාරීත්වය භෞතිකව නිරීක්ෂණය කිරීම.

2.7 විගණන නිර්ණායක

- (අ) සියළු සායනික අපද්‍රව්‍ය උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය වන අතර එවැනි අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වී පැය 48 ක් ඇතුළත ජීවානුභරණය කළ යුතුය යන මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය විසින් පනවන ලද රෙගුලාසි.
- (ආ) සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රයක් (Environmental Protection License- EPL) ලබා ගැනීමේ නීතිමය අවශ්‍යතාවය සපුරාලිය යුතු බවට වූ පරිසර අමාත්‍යාංශය විසින් පළ කරන ලද 2008 ජනවාරි 01 දිනැති අංක 1533/16 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලද නිවේදනයේ (අ) කොටසේ 68 වගන්තිය.

- (ඇ) මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය නිකුත් කරන ලද බලපත්‍රයක අධිකාරිය යටතේ හැර අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය, එකතු කිරීම, ප්‍රවාහනය, ගබඩා කිරීම හෝ බැහැර කිරීම නොකළ යුතු බවට වූ පාරිසරික හා ස්වාභාවික සම්පත් අමාත්‍යවරයා විසින් 2008 පෙබරවාරි 01 දිනැති අංක 1534/18 දරන අතිවිශේෂ ගැසට් පත්‍රයේ පළ කරන ලද 2008 අංක 1 දරන ජාතික පාරිසරික (ආරක්ෂණ හා තත්ත්ව) නියෝග මාලාව.
- (ඈ) රෝහල් අපද්‍රව්‍ය වෙන් කිරීමේ ජාතික වර්ණාවලිය මැයෙන් 2006 මාර්තු 21 දින සෞඛ්‍ය සේවා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් නිකුත් කරන ලද අංක 01-12/2006 දරන චක්‍රලේඛය
- (ඉ) සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම පිණිස සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය, පරිසර හා පුනර්ජනනීය බලශක්ති අමාත්‍යාංශය/ මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය හා සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම ඒකාබද්ධව ත්‍රෛපාර්ශවික ජාතික ව්‍යාපෘතියක් ලෙස මධ්‍යගත දාහක පහසුකම සැපයීමේ නියමු ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා 2014 පෙබරවාරි 14 දින ගනු ලැබූ අංක අමප/14/0071/527/002 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය හා සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ව්‍යාපෘතිය වාණිජ මට්ටමෙන් සිදු කිරීම සඳහා මුතුරාජවෙල පිහිටි අක්කර 2 රූට 1 පර්චස් 23.99 ක් වූ ඉඩම් කොටසක් සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා ප්‍රයිවට් ලිමිටඩ් යටතට වසර 30 ක් සඳහා බදු පදනමට ලබාදීම සඳහා 2017 මාර්තු 29 දින ගනු ලැබූ අංක අමප/17/0541/724/018 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය.
- (ඊ) ඕස්ට්‍රේලියානු මූල්‍යාධාර මත රජයේ රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පද්ධති ස්ථාපනය කළ යුතු බවට වූ 2015 අගෝස්තු 06 දිනැති අංක අමප/15/1130/616/065 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය.
- (උ) ජීවිතයට අනතුරුදායක වන ඕනෑම රෝගයක, ආසාදනය පැතිරීමට ඉඩ ඇති ඕනෑම ක්‍රියාවක් නීති විරෝධී ලෙස හෝ නොසැලකිලිමත් ලෙස කරන ඕනෑම කෙනෙකුට මාස 06 ක් දක්වා දීර්ඝ සිරගත කිරීමක් හෝ දඩයක් හෝ දෙකම පැනවිය හැකි බව දක්වා ඇති දණ්ඩ නීති සංග්‍රහයේ (19 වන අධිකාරය) 262 හා 277 වගන්ති.
- (ඌ) 2013 දෙසැම්බර් 12 දිනැතිව සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම් හා සැපයුම්කාර සමාගම හා දේශීය නියෝජිතයා සමඟ එළඹී ගිවිසුමේ හා 2015 දෙසැම්බර් 01 දින එළඹී ඊට අදාළ පරිශීෂ්‍යයේ (Addendum) සඳහන් කොන්දේසි.

- (එ) මුදල් අමාත්‍යාංශය සමඟ ඕස්ට්‍රේලියාවේ Export Finance & Insurance Corporation ආයතනය හා ශ්‍රී ලංකාවේ හැටන් නැෂනල් බැංකුව සමඟ ඇති කර ගෙන තිබුණු පිළිවෙලින් 2015 දෙසැම්බර් 17 හා 2015 දෙසැම්බර් 21 ණය ගිවිසුම් කොන්දේසි.
- (ඒ) සැපයුම්කරු විසින් Meta Mizer යන්ත්‍ර සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කරන ලද පිරිවිතර හා Incinerator යන්ත්‍ර සම්බන්ධයෙන් ඉදිරිපත් කර තිබුණු ක්‍රියාකාරීත්වය හා නඩත්තුව පිළිබඳ අත්පොත.
- (ඔ) ශ්‍රී ලංකා ආණ්ඩුවේ මුදල් රෙගුලාසි
- (ඕ) ව්‍යාපෘති කමිටු වාර්තාව

3. විගණන නිරීක්ෂණ

3.1 සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය පිළිබඳ ගැටළුව හඳුනා ගැනීම

3.1.1 සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණය පිළිබඳ මූලික අධ්‍යයන

- (අ) 1994 හා 1997 කාලය තුළ කොළඹ පාරිසරික වැඩිදියුණු කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (Colombo Environmental Improvement Project - (CEIP) මගින් ජාත්‍යන්තර උපදේශන ආයතනයක් ලවා අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධ මුල්ම අධ්‍යයනය සිදුකර තිබුණි. එම අධ්‍යයනය තුළින් කොළඹ තදාසන්න රෝහල්වල දැඩි ලෙස වර්ධනය වන සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගෙන තිබුණි. තෝරාගත් වෛද්‍ය ආයතන කිහිපයක මෙම ව්‍යාපෘති නිර්දේශ අර්ධ වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කර තිබුණද සාමාන්‍ය අපද්‍රව්‍ය සමඟ සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම පාලනය කිරීමට ප්‍රමාණවත් දායකත්වයක් එම අධ්‍යයනය මගින් ලැබී නොතිබුණි.
- (ආ) ලෝක බැංකු ආධාර යටතේ HIV/AIDS හා ක්ෂය රෝග පාලන ව්‍යාපෘති ආරම්භ වීමත් සමඟ සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය නියාමනයේ දැඩි අවශ්‍යතාවයක් හඳුනාගෙන තිබුණි. තවද, ජාතික පරිසර පනතේ විධිවිධාන වෛද්‍ය ආයතන විසින් පිළිනොපැදීම නිසා එම තත්ත්වය මහජන සෞඛ්‍යයට හා පරිසරයට අයහපත් ලෙස බලපෑම දැඩි ගැටළුවක් බවට පත්ව තිබුණි. මෙම තත්ත්වයන් මත සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය නියාමනය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් හඳුනාගැනීමට හා ගැටළු විසඳීමේ උපාය මාර්ග ඇති කිරීම සඳහා 2001 වර්ෂයේදී 2002-2006 කාලය සඳහා තත්ත්ව විශ්ලේෂණයක් හා පස් අවුරුදු

ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්මක් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් පිළියෙල කර තිබුණි. මෙම විශ්ලේෂණය යටතේ පිළිස්සීම (Incineration) හා ජීවානුහරණය (Autoclaves/ Hydroclave) කිරීම මගින් සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කළ යුතු බව නිර්දේශ කර තිබුණි. නමුත් එම නිර්දේශ ප්‍රමාණවත් පරිදි ක්‍රියාත්මක කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඇ) සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණය සියළුම සෞඛ්‍ය ආයතන හා සමස්ත රෝහල් පද්ධතියටම බලපාන පොදු ගැටළුවක්වී තිබුණි. තවද රෝහල්වල ජනනය වන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය දිනෙන් දින ඉහළ යාම, ශල්‍යකර්ම හා බෝ නොවන රෝගවල පර්යේෂණ වැඩිවීම හේතුවෙන් ජනනය වන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ඉහළ යාම, සෞඛ්‍ය ගැටළු වැඩිවීම, ඖෂධ උපකරණ භාවිතය ඉහළ යාම හා සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණය කිරීමේ තාක්ෂණික ක්‍රමවේද වෙනස් වීම වැනි ප්‍රවණතාවයන් දැකිය හැකි විය. නමුත් 2009 වර්ෂයේදී ඕස්ට්‍රේලියාවේ R.R.Taylor Pty.Ltd විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණු සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පද්ධති ස්ථාපිත කිරීමේ ව්‍යාපෘති යෝජනාව ඉදිරිපත් වන අවස්ථාව දක්වාම, සමස්ත සෞඛ්‍ය පද්ධතියටම ගැලපෙන ආකාරයට හා අනාගතයට ගැලපෙන ආකාරයට මෙම සාමාජීය හා පාරිසරික ගැටළුව හඳුනා ගැනීම සම්බන්ධයෙන් මූලික අධ්‍යයනයක් සිදු කර නොතිබුණු අතර ඒ සම්බන්ධයෙන් ප්‍රමාණවත් ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.

3.1.2 සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණය පිළිබඳ ගනු ලැබූ ක්‍රියාමාර්ග

අනායාචිත යෝජනාවක් (Unsolicited Proposal) ලෙස 2009 වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කර තිබුණු ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ මෙම සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ ක්‍රමවේදය හඳුන්වා දෙන තෙක්ම, 2001 වර්ෂයේදී පිළියෙල කර තිබුණු 2002-2006 කාලය සඳහා වූ තත්ත්ව විශ්ලේෂණය හා පස් අවුරුදු ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම (Situation Analysis & National Action Plan) යටතේ හෝ ඉන් පසුව හෝ සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා වූ අවශ්‍යතාවය හඳුනාගැනීමට හා පිළියම් යෙදීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

3.1.3 ශක්‍යතා අධ්‍යයනය

(අ) 2001 වර්ෂයේදී පිළියෙල කර තිබුණු පස් අවුරුදු ජාතික ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම යටතේ සිදුකර තිබුණු සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා වූ ශක්‍යතා අධ්‍යයනය 2009 වර්ෂය වන විට වර්ෂ 08 කට අධික කාලයක් ගතවී තිබුණි. එම කාලය තුළ මෙම ක්ෂේත්‍රයේ සිදුවූ තාක්ෂණික වෙනස්කම් පිළිබඳව සැලකීමේදී

එම ශක්‍යතා අධ්‍යයනය යළි පැන ගිය කාලීන නොවන අධ්‍යයනයක් බවට පත්ව තිබුණි.

(ආ) 2009 වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කර තිබුණු මෙම ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘති යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් මුදල් රෙගුලාසි 3(2)(iii)(අ) ප්‍රකාරව හා 2010 දෙසැම්බර් 16 දින ඕස්ට්‍රේලියාවේ CME Medical Pty.Ltd (පසුව R.R.Taylor Pty.Ltd ලෙස ස්ථාපිත) හා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් අත්සන් කරන ලද අවබෝධතා ගිවිසුම ප්‍රකාරව, ව්‍යාපෘතියේ ආර්ථිකභාවය හා පාරිසරික බලපෑම් පිළිබඳව සිදු කිරීමට යෝජිත ශක්‍යතා අධ්‍යයනය සිදු කර නොතිබුණි.

3.1.4 යන්ත්‍රවල යෝග්‍යතාවය තීරණය කිරීම

අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත්කළ ස්ථාවර සමාලෝචන කමිටුව (SCARC) විසින් පත් කරන ලද ව්‍යාපෘති කමිටුවේ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු වූ ඉංජිනේරුවරයෙකු හා පරිසර නිලධාරියෙකු ඕස්ට්‍රේලියාවේ CME Medical Pty.Ltd සමාගම (පසුව R.R.Taylor Pty.Ltd නමින් ස්ථාපිත සමාගම) වෙත ගොස් Meta Mizer යන්ත්‍ර පිළිබඳව භෞතික පරීක්ෂාවක් සිදුකර තිබුණු නමුත් Incinerator යන්ත්‍ර එක්සත් රාජධානියේ නිෂ්පාදනය කර ආනයනය කරනු ලබන යන්ත්‍රවීම හේතුවෙන් එහි ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳව පරීක්ෂා කිරීමට අවස්ථාවක් නොලැබුණු බව එම නිලධාරීන් දෙදෙනා විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණු පරීක්ෂණ වාර්තාවක් අනුව තහවුරු විය. ඒ අනුව බාහිර ආයතනයක් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අනායාචිත යෝජනාවකට අනුව පිරිවැය එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 2.989 ක් පමණ වූ Incinerator යන්ත්‍ර 15 ක් මිලදී ගැනීම සඳහා ගිවිසුමකට එළඹීමට පෙර එම යන්ත්‍ර පිළිබඳව භෞතික පරීක්ෂාවක්, තාක්ෂණික ඇගයීමක් හා එම යන්ත්‍රවල ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳ තහවුරුවක් ලබාගෙන නොතිබුණි. එසේම මිලදී ගෙන තිබුණු Meta Mizer යන්ත්‍ර ශ්‍රී ලංකාවේ දේශගුණික තත්ත්වයන් යටතේ ක්‍රියාත්මක කළ හැකිද යන්න පිළිබඳව තහවුරුවක්ද ලබාගෙන නොතිබුණි.

3.1.5 ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘති ගිවිසුමට අනුව කටයුතු කිරීම

(අ) අමාත්‍ය මණ්ඩල ස්ථාවර සමාලෝචන කමිටුව (SCARC) විසින් පත් කර තිබුණු ව්‍යාපෘති කමිටුව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පසු නිර්දේශ කර තිබුණු යෝජිත පොකුරු රෝහල් පද්ධතිය හා යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කිරීම සඳහා යෝජිත මූලික ස්ථානගත කිරීම් ඇතුළු විෂය පථය, 2015 වර්ෂයේදී ආර්ථික කටයුතු පිළිබඳ අමාත්‍ය අනුකාරක සභාව (Cabinet Sub Committee on Economic Affairs) විසින් සෞඛ්‍ය අංශයේ අනායාචිත ව්‍යාපෘති සමාලෝචනය සඳහා පත්කර තිබුණු සමාලෝචන කමිටුව (Unsolicited Project Proposal Review Committee) විසින් වෙනස් කර තිබුණි. 2013 දෙසැම්බර් 12 දින

R.R.Taylor Pty.Ltd සමඟ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම් විසින් අත්සන් කර තිබුණු මුල් ගිවිසුමේ ඇතුළත් Waste Collection Plan of Hospitals Served by the Project ප්‍රකාරව, යෝජිත රෝහල් 134 හි සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීම සඳහා පොකුරු 06 කින් සමන්විත පොකුරුගත සැලැස්ම (Cluster Schedule) ක්‍රියාත්මක කිරීමට එකඟවී තිබුණද ව්‍යාපෘතියේ විෂය පථය වෙනස් කර තිබීම හේතුවෙන් එම සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකිවී තිබුණි.

(ආ) 2015 ජූනි 30 දින පැවති ආර්ථික කටයුතු පිළිබඳ කැබිනට් අනුකාරක සභාවේ නිර්දේශ පරිදි හා 2015 ජූලි 29 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය පරිදි, R.R.Taylor Pty.Ltd හි දේශීය නියෝජිත වූ Biomed International Pvt.Ltd සමඟ පැවති මෙහෙයුම් ගිවිසුම වර්ෂ 05 සිට වර්ෂ 02 දක්වා අඩු කිරීමටත්, ඉන් පසු ඒ සඳහා අමාත්‍යාංශයේ වෙනම අංශයක් ස්ථාපිත කර ක්‍රියාත්මක කිරීමටත් කටයුතු කළ යුතුව තිබුණි. නමුත් 2015 දෙසැම්බර් 01 දින අත්සන් කරන ලද සංශෝධිත ගිවිසුමෙහි (Addendum) Incinerator යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව 10 කින් අඩු කිරීම හා ඊට අදාළ අනුශාංගික කරුණු ඇතුළත් කර තිබුණද මෙහෙයුම් ගිවිසුම වර්ෂ 05 සිට වර්ෂ 02 දක්වා අඩු කිරීමේ සංශෝධනය ඊට ඇතුළත් කර නොතිබුණි. තවද ව්‍යාපෘතියේ මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා අමාත්‍යාංශය තුළ නව ඒකකයක් ස්ථාපිත කිරීමට 2020 මැයි 20 දින දක්වා කටයුතු කර නොතිබුණි. ඒ අනුව කැබිනට් අනුකාරක සභාවේ නිර්දේශ හා අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණවලට අනුකූල නොවන පරිදි කටයුතු කර තිබුණි.

(ඇ) 2013 දෙසැම්බර් 12 දිනැති මෙහෙයුම් ගිවිසුමේ 5.1 වගන්තිය ප්‍රකාරව, Meta Mizer යන්ත්‍ර 20 හා Incinerator යන්ත්‍ර 15 වෙනුවෙන් වාර්ෂික මෙහෙයුම් ගාස්තුව (Operating fee) රු.මිලියන 325.773 ක් විය. 2015 දෙසැම්බර් 01 දින අත්සන් කරන ලද පරිශීෂ්‍යයෙන් (Addendum) Incinerator යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව 15 සිට 05 දක්වා අඩු කර තිබුණු නමුත්, වාර්ෂික මෙහෙයුම් ගාස්තුව ඒ අනුව සංශෝධනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් අදාළ සමාගමට වැඩිපුර ගෙවීමේ අවධානමක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

3.2 යන්ත්‍ර උපකරණ ස්ථාපිත කිරීම

3.2.1 යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කළ යුතු රෝහල් සැලැස්ම වෙනස් කිරීම

(අ) 2015 ජූලි 29 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය පරිදි Incinerator යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව 15 සිට 05 දක්වා අඩු කර තිබුණු නමුත්, ඊට සමාන්තරව 2013 දෙසැම්බර් 12 දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම් R.R.Taylor Pty.Ltd හා Biomed International

Pvt.Ltd සමඟ එළඹ තිබුණු ගිවිසුමෙහි ඇතුළත් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ උපකරණ බෙදාහැරීමේ සැලැස්ම (Waste Disposal Equipment Distribution Plan) සංශෝධනය කර අනුමත කරවා ගැනීමට 2018 මැයි මාසය වන විටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

- (ආ) අමාත්‍යාංශයේ ව්‍යාපෘති අංශය, සංවර්ධන අංශය හා පාරිසරික අංශය යන අංශ තුනේම නිලධාරීන් දැනුවත්ව එළඹ තිබුණු ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘති ගිවිසුම 2013 වර්ෂයේදී අත්සන් කර තිබුණි. එම ව්‍යාපෘතිය මගින් මුළු දිවයිනම ආවරණය වන පරිදි රෝහල් 134 පොකුරු 06 කට බෙදා වෙන්කර එම එක් එක් පොකුරෙහි සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කළ හැකිව තිබුණි. එසේ තිබියදී හා ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ සාර්ථකත්වය පිළිබඳව අවධානය යොමු නොකර සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම විසින් 2014 වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කර තිබුණු බස්නාහිර, දකුණ හා මධ්‍යම පළාත්වල “සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමේ ජාතික නියමු ව්‍යාපෘතිය” සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය නිර්දේශ අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන් විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණි.
- (ඇ) ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ බස්නාහිර, දකුණ හා මධ්‍යම පළාත්වල ස්ථාපිත කිරීමට ගිවිසගෙන තිබුණු Meta Mizer යන්ත්‍ර 20 න් 10 ක්ම එම පළාත් 03 න් ඉවත්කර උතුර, නැගෙනහිර, උතුරු මැද, වයඹ හා සබරගමුව හා ඌව ආදී පළාත්වල ස්ථාපිත කිරීම හේතුවෙන් සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම විසින් ඉදිරිපත් කර තිබුණු නියමු ව්‍යාපෘතියට ඉඩකඩ සැලසෙන පරිදි කටයුතු කර තිබුණි. විස්තර ඇමුණුම 02 හි දැක්වේ.
- (ඈ) 2013 දෙසැම්බර් 12 දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම් R.R.Taylor Pty.Ltd හා Biomed International Pty.Ltd සමඟ එළඹ තිබුණු ගිවිසුමෙහි ඇතුළත් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ උපකරණ බෙදාහැරීමේ සැලැස්ම (Waste Disposal Equipment Distribution Plan) ප්‍රකාරව, Meta Mizer යන්ත්‍ර 12 ක් හා Incinerator යන්ත්‍ර 03 ක් මුල් අවස්ථාවේ ස්ථාපිත කිරීමට එකඟවී තිබුණු ස්ථානවලට අනුකූල නොවූ වෙනත් ස්ථානවල ස්ථාපිත කර තිබුණි. විස්තර ඇමුණුම 02 හි දැක්වේ.
- (ඉ) 2020 වර්ෂය වන විට Meta Mizer යන්ත්‍ර 20 න් 10 ක්ම පොකුරු ක්‍රියාත්මක නොවන කරවනැල්ල, මාරවිල, අක්කරෙයිපත්තු, කල්මුණේ හා කල්මුණේ අෂරන් රෝහල යන මූලික රෝහල්වලද, කුලියාපිටිය ශික්ෂණ රෝහල තුළද, ඇඹිලිපිටිය, මොණරාගල, හලාවත හා ත්‍රිකුණාමලය දිස්ත්‍රික් රෝහල්වලද ස්ථාපිත කර තිබුණි.

(ඊ) ඉහත (අ) හි සඳහන් පරිදි අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ උපකරණ බෙදාහැරීමේ සැලැස්ම (Waste Disposal Equipment Distribution Plan) සංශෝධනය කර අනුමත කරවාගෙන නොතිබුණු අවස්ථාවකදී හා ඉහත (ආ) හි දැක්වෙන පරිදි සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම විසින් 2014 වර්ෂයේදී ඉදිරිපත් කර තිබුණු බස්නාහිර, දකුණ හා මධ්‍යම පළාත්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමේ ජාතික නියමු ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වෙමින් පවතින අවස්ථාවකදී සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යවරයා විසින් පෞද්ගලික ආයෝජනයක් හරහා බස්නාහිර, දකුණ සහ මධ්‍යම පළාත් රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික සෞඛ්‍ය ආයතනවල සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමේ මධ්‍යගත පහසුකම් පුළුල් කිරීම මැයෙන් 2018 මැයි 11 දින ඉදිරිපත් කර තිබුණු අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශය මගින් පහත සඳහන් කරුණු 02 සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ඉල්ලා තිබුණි.

- ❖ බස්නාහිර, මධ්‍යම හා දකුණු පළාත්වල රාජ්‍ය සෞඛ්‍ය ආයතනවල උත්පාදනය වන සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම සමඟ වාණිජ ගිවිසුමකට එළඹීමට.
- ❖ ඉහත සමාගමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමේ ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ගිවිසුම සංශෝධනය කිරීමට.

මෙම අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශය සම්බන්ධයෙන් 2018 මැයි 29 දින මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යවරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ නිරීක්ෂණ අනුව, සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘති ගිවිසුම සංශෝධනය කිරීම සඳහා වූ යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය, පාරිසරික හා අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රයන් ආවරණය වන ආකාරයට සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් පූර්ණ විශ්ලේෂණයක් සිදුකර එහි ප්‍රතිඵල අමාත්‍ය මණ්ඩලයට දැනුම් දෙන ලෙසත්, අදාළ විශ්ලේෂණය ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රවීණයන් ලවා සිදු කරන ලෙසත් දන්වා තිබුණි.

ඒ අනුව සෞඛ්‍ය, පෝෂණ හා දේශීය වෛද්‍ය අමාත්‍යවරයා විසින් 2018 ජූනි 22 දින නැවත අමාත්‍ය මණ්ඩල සටහනක් මගින්, ප්‍රවීණයන්ගෙන් හා වෛද්‍ය නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විත කමිටුවක් මගින් මෙම ව්‍යාපෘති දෙකම සමාලෝචනයට ලක් කළ බවත්, තාක්ෂණිකව හා මූල්‍යමය වශයෙන් යෝජිත ජාතික සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්ම අමාත්‍යාංශය අපේක්ෂා කරනු ලබන සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ අරමුණු ඉටු කර ගැනීම සඳහා යෝග්‍ය

වන බවත්, අමාත්‍ය මණ්ඩලයට දන්වා තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (i) මුදල් හා ජනමාධ්‍ය අමාත්‍යවරයා විසින් ඉදිරිපත් කළ නිරීක්ෂණ අනුව, සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමට පහසුකම් සැලසීම සඳහා ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘති ගිවිසුම සංශෝධනය කිරීම සඳහා වූ යෝජනාව සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය, පාරිසරික හා අනෙකුත් ක්ෂේත්‍රයන් ආවරණය වන ආකාරයට විශ්ලේෂණයක් කිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම් විසින් පත් කරන ලද කමිටු නිලධාරීන්ගෙන් බහුතරය අමාත්‍යාංශ නිලධාරීන්ගෙන් සමන්විතව තිබුණු අතර ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ විශේෂඥයින් එම කමිටුවට ඇතුළත් කර නොතිබුණි. තවද එම කමිටුව විසින් ජාතික සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ සැලැස්මක් පිළියෙල කර නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රශස්ථ ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමේ අවස්ථාව අහිමිවී තිබුණි.
- (ii) තවද එම කමිටුව විසින් අදාළ යෝජනාව තාක්ෂණිකව, පාරිසරිකව හෝ මූල්‍යමය වශයෙන් විශ්ලේෂණය කළ බවට සාක්ෂි 2018 පෙබරවාරි 02 දිනැති කමිටු වාර්තාවේ ඇතුළත් කර නොතිබුණි.
- (iii) එම කමිටු වාර්තාවේ නිර්දේශ අංක 4 මගින්, උතුර, නැගෙනහිර, උතුරු මැද, වයඹ, උතුරු සහ සබරගමුව පළාත් 05 හි සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ කටයුතු හා පොකුරු සැලැස්ම 2013 දෙසැම්බර් 12 දින සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශ ලේකම් R.R.Taylor Pty.Ltd හා Biomed International Pty.Ltd සමඟ එළඹ තිබුණු ගිවිසුම් ප්‍රකාරව ක්‍රියාත්මක කිරීමට නිර්දේශ කර තිබුණි. නමුත් මුල් ගිවිසුම අනුව යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කළ යුතු ස්ථාන පසුව වෙනස් කිරීම හේතුවෙන් පොකුරු සැලැස්ම ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකිවී තිබුණි.
- (iv) එම කමිටු වාර්තාවේ නිර්දේශ අංක 6 මගින්, ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ හා සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමේ පාර්ශවකරුවන් සමඟ නැවත සාකච්ඡා කර අමාත්‍යාංශය විසින් අන්‍යෝන්‍ය ගිවිසුමකට එළඹීමට යෝජනා කර තිබුණද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (v) එම කමිටු වාර්තාවේ නිර්දේශ අංක 7 මගින්, යෝජිත වෙනස්කම් ඇතුළත් කර සංශෝධිත ගිවිසුම්වලට එළඹිය යුතු බව දක්වා තිබුණද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(vi) එම කමිටු වාර්තාවේ නිර්දේශ අංක 9 මගින්, ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය හා සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමේ ව්‍යාපෘතිය විසින් එම ව්‍යාපෘති 02 ට අදාළ පළාත්වල සියළුම රෝහල්, ප්‍රාථමික සත්කාර ඒකක සහ සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය නිලධාරී කාර්යාලවල ජනනය වන සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කළ යුතු බවට නිර්දේශ කර තිබුණද මෙම වාර්තාවේ දිනය වන විටත් බොහෝ රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා විධිමත් ක්‍රමවේදයක් පිළියෙල කර නොතිබුණි.

(vii) එම කමිටු වාර්තාවේ 11 වන නිර්දේශය මගින්, මාතර මහ රෝහල තුළ Meta Mizer යන්ත්‍රයක් සවි කිරීමට යෝජනා කර තිබුණද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(උ) ඉහත (අ) සිට (ඊ) දක්වා වූ නිරීක්ෂණ අනුව, අමාත්‍යාංශයේ නිලධාරීන් විසින් සෘජුව හෝ වක්‍රාකාරයෙන් සම්බන්ධවී බස්නාහිර, මධ්‍යම හා දකුණු පළාත්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමට ලබාදීමේ අරමුණින් කටයුතු කරමින් හා එම සමාගමට වාසිදායක වන ලෙස වාණිජ ගිවිසුමකට එළඹීමටත්, ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ විෂය පථයෙන් සියයට 50 කට වඩා ආවරණය වූ පළාත් 03 වෙනස් කිරීමෙන් පොකුරු සැලැස්ම අඩාල කිරීමටත්, උතුරු, නැගෙනහිර, උතුරු මැද, වයඹ, සබරගමුව හා ඌව පළාත්වල පමණක් සායනික අපද්‍රව්‍ය සම්බන්ධ කටයුතු කිරීමට ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ගිවිසුම සංශෝධනය කරවා ගැනීම සඳහා අමාත්‍ය මණ්ඩලයේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමටත් කටයුතු කර තිබුණි.

(ඌ) Meta Mizer යන්ත්‍ර 10 ක් හා Incinerator යන්ත්‍ර 08 ක් බස්නාහිර, මධ්‍යම හා දකුණු යන පළාත් 03 න් ඉවත් කර එම පළාත් 03 හි කසල කළමනාකරණය සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමට ලබාදීම හේතුවෙන් හා එකඟ වූ ස්ථානවලට අනුකූල නොවූ වෙනත් ස්ථානවල මෙම යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කිරීම නිසා ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ ණය වාරික හා පොළී ගෙවීමට අමතරව බස්නාහිර, මධ්‍යම හා දකුණු පළාත් 03 හි පිහිටි පරීක්ෂාවට ලක්කළ රෝහල් 21 ක සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම වෙනුවෙන් 2016 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා රජයට දැරීමට සිදුවී තිබුණු අතිරේක පිරිවැය රු.මිලියන 384.122 ක් විය. විස්තර ඇමුණුම 03 හි දැක්වේ.

3.2.2 යන්ත්‍ර උපකරණ පරීක්ෂා කර භාරදීම හා තාක්ෂණිකමය උපදෙස්

- (අ) R.R.Taylor Pty.Ltd විසින් සපයා තිබුණු Meta Mizer යන්ත්‍ර 20 ක් හා Incinerator යන්ත්‍ර 05 ක් දේශීය නියෝජිතයා වූ Biomed International Pvt.Ltd සමාගම විසින් අදාළ රෝහල්වල සවිකර ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට පත් කර රෝහල් වෙත භාරදී තිබුණු නමුත්, එම රෝහල් විසින් 1978 දෙසැම්බර් 19 දිනැති අංක 842 දරන භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව කටයුතු කරමින් එම වත්කම් ස්ථාවර වත්කම් ලේඛණයට ඇතුළත් කර නොතිබුණි. එසේම 2020 පෙබරවාරි 24 දින වන විටත් මෙම යන්ත්‍ර 25 අදාළ රෝහල් වෙත නිකුත් කිරීමේ නියෝග අමාත්‍යාංශය විසින් නිකුත් කර නොතිබුණි.
- (ආ) Meta Mizer යන්ත්‍ර 20 ක් ස්ථාපිත කර ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට පත් කර පරීක්ෂා කර (commissioning & testing) අදාළ රෝහල් වෙත භාරදීමෙන් පසුව සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ ව්‍යාපෘති ඉංජිනේරුවරයාගේ අනුමැතියකින් හා රෝහල්වල අනුදැනුමකින් තොරව R.R.Taylor Pty.Ltd ගේ නියෝජිතයින් විසින් එම Meta Mizer යන්ත්‍රවල මෘදුකාංග පද්ධතිය වෙනස් කර තිබුණි. තවද යන්ත්‍රවල වගකීම් කාලය තුළදීම මෙලෙස මෘදුකාංග පද්ධතිය වෙනස් කිරීමට සිදුවූයේ කුමන හේතුවක් මතද යන්න තහවුරු නොකෙරුණි. ඒ අනුව මෙම යන්ත්‍රවල කල්පැවැත්ම, ඵලදායකත්වය හා ආර්ථිකභාවය පිළිබඳව විගණනයේදී සැඟමකට පත්විය නොහැකි විය.
- (ඇ) අමාත්‍යාංශ ලේකම්, R.R.Taylor Pty.Ltd හා Biomed International Pvt.Ltd සමඟ අත්සන් කරන ලද යන්ත්‍ර මිලට ගැනීමේ හා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ ගිවිසුම, සේවා ගිවිසුම් හා මෙහෙයුම් ගිවිසුමේ පිටපත් මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක රෝහල් වෙත 2020 පෙබරවාරි 15 දින වන විටත් ලබාදී නොතිබුණි. එසේම මෙම ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කළ යුතු ආකාරය පිළිබඳ ලිඛිත උපදෙස් අදාළ රෝහල් වෙත ලබාදී නොතිබුණි. ඒ හේතුවෙන් මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන රෝහල් බලධාරීන් ව්‍යාපෘතියේ ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳව පැහැදිලි අවබෝධයකින් තොරව කටයුතු කර තිබුණි.

3.2.3 නිෂ්කාර්ය හා උගත උපයෝජිත වත්කම්

මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2017 පෙබරවාරි 27 දින අම්පාර මහ රෝහලේ ස්ථාපිත කර තිබුණු Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් බැහැරවන අපද්‍රව්‍ය කොටස් කැබලි සහිත වීම හා ඒවා බැහැර කිරීමට ක්‍රමවේදයක් නොතිබීම හේතුවෙන් ස්ථාපිත කළ දින සිට ක්‍රියාත්මක නොකර නිෂ්කාර්යව තිබුණි. මීට අමතරව පහත සඳහන් අනෙකුත් රෝහල්වල සවිකරන ලද Meta Mizer යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කළ දින සිට මෙම වාර්තාවේ දිනය දක්වා අවස්ථා

ගණනාවකදී ක්‍රියා විරහිතව පැවති බව නිරීක්ෂණය විය. එවැනි අවස්ථා කිහිපයක් පිළිබඳ විස්තර ඇමුණුම 4 හි දැක්වේ.

ඡායාරූපය- කුරුණෑගල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක නොකිරීමත් රෝහලේ පැවති ඉන්සින්රේටරය අක්‍රියවීම නිසාත් රෝහල අසල සායනික අපද්‍රව්‍ය ගොඩගසා තිබුණු අයුරු

3.2.4 ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරීත්වය

(අ) 2013 දෙසැම්බර් 12 දින R.R.Taylor Pty.Ltd හා Biomed International Pvt.Ltd සමඟ එළඹ තිබුණු මෙහෙයුම් ගිවිසුම ප්‍රකාරව, පොකුරු ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී යන්ත්‍ර ස්ථානගත කරනු ලබන රෝහල අවට ඇති රෝහල්වල සිට සායනික අපද්‍රව්‍ය ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානයට ලොරි මගින් රැගෙන ඒමටත්, එම අපද්‍රව්‍ය දහනය කිරීමෙන් පසුව නැවත බැහැරලන කොටස් බිම් පිරවුමකට හෝ සාමාන්‍ය අපද්‍රව්‍ය ලෙස පළාත් පාලන ආයතන නියම කරනු ලබන ස්ථානයකට බැහැර කිරීමටත් කටයුතු කළ යුතු විය. නමුත් මෙම යන්ත්‍රවලින් ඉවත් කරන ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය (treated waste) බැහැර කිරීමට සුදුසු ස්ථානයක් අදාළ පළාත් පාලන ආයතනවලින් ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබීම හේතුවෙන් විගණිත දිනය වන විට රත්නපුර මහ රෝහල හැර ඉතිරි රෝහල් 19 ක ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය (treated waste) බැහැර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අඩපණ වී තිබුණි. විස්තර ඇමුණුම 02 හි දැක්වේ.

(ආ) Meta Mizer යන්ත්‍රයට ඇතුළත් කරන සායනික අපද්‍රව්‍ය ජීවානුහරණය කිරීමෙන් පසු කුඩා කොටස්වලට කැපී ඉතිරිවන ද්‍රව්‍යවල බැක්ටීරියා හෝ වෙනත් විෂබීජ නොමැති බවටත්, එම ද්‍රව්‍ය සාමාන්‍ය අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ක්‍රමවේදයට බැහැර කිරීමට සුදුසු තත්ත්වයේ පවතින බවටත් අමාත්‍යාංශය විසින් ස්වාධීන පරීක්ෂණයක් මගින් තහවුරු කර ගෙන නොතිබුණි. එසේම රෝහල් විසින් සිරින්පර් වැනි ප්ලාස්ටික් අපද්‍රව්‍ය හා එන්නත් කටු වැනි අපද්‍රව්‍යද මෙම Meta Mizer යන්ත්‍රයට ඇතුළත් කිරීම හේතුවෙන් එයින් ජනිත වන ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය තුළ ප්ලාස්ටික් හා එන්නත් කටු කැබලි ඉතිරිව තිබුණි. මේ හේතුවෙන් පළාත් පාලන ආයතන විසින් එම ද්‍රව්‍ය රැගෙන යාම සෘජුවම ප්‍රතික්ෂේප කළ අවස්ථා පැවති අතර රෝහල් භූමිය තුළ එම ද්‍රව්‍ය ගොඩගසා තිබීම හේතුවෙන් රෝගී සත්කාර සේවා වෙත අහිතකර බලපෑම් සිදුවී තිබුණි.

(ඇ) Meta Mizer යන්ත්‍ර භාවිතයේදී ඒ සඳහා ඇතුළත් කළ යුතු සායනික අපද්‍රව්‍ය වර්ග පිළිබඳව එක් ප්‍රතිපත්තියක පිහිටා නොතිබීමත්, ඒ සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් රෝහල් බලධාරීන්ව විධිමත් ලෙස දැනුවත් කිරීමට කටයුතු නොකිරීමත් යන කරුණු හේතුවෙන්, ඒ ඒ රෝහල් විසින් මෙම යන්ත්‍රයට ඇතුළත් කරන අපද්‍රව්‍ය වර්ග එකිනෙක වෙනස් බව නිරීක්ෂණය විය. නිදසුන් කිහිපයක් පහතින් දැක්වේ.

අනු අංකය	රෝහල	යන්ත්‍රයට ඇතුළත් කරන අපද්‍රව්‍ය වර්ගය
-----	-----	-----
(i)	මාරවිල මූලික රෝහල	සායනික අපද්‍රව්‍ය පමණක් යන්ත්‍රයට ඇතුළත් කරනු ලැබේ.
(ii)	බදුල්ල මහ රෝහල	සායනික අපද්‍රව්‍ය පමණක් යන්ත්‍රයට ඇතුළත් කරනු ලැබේ.
(iii)	හලාවත දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල	සායනික අපද්‍රව්‍ය සමඟ තියුණු අපද්‍රව්‍යද ඇතුළත් කරනු ලැබේ.
(iv)	කුලියාපිටිය ශික්ෂණ රෝහල	සායනික අපද්‍රව්‍ය සමඟ තියුණු අපද්‍රව්‍යද ඇතුළත් කරනු ලැබේ.

- (v) පොළොන්නරුව මහ සායනික අපද්‍රව්‍ය සමඟ නියුණු රෝහල අපද්‍රව්‍යද ඇතුළත් කරනු ලැබේ. මෙටමයිසරයෙන් ඉවත් කෙරෙන අපද්‍රව්‍ය නැවත වරක් ඉන්සිනරේටරයට යොදා පිළිස්සීමට ලක් කරනු ලැබේ.

ජායාරූපය - Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ජීවානුභරණය කර බැහැරට එන ලද ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍යවල ජලාස්ථික් කැබලි ඇති අයුරු

(ඇ) Meta Mizer යන්ත්‍රයට අදාළව පිළියෙල කර තිබුණු තාක්ෂණික පිරිවිතර අනුව, සායනික අපද්‍රව්‍ය ජීවානුභරණය කිරීමේ එක් යන්ත්‍ර වාරයක් සඳහා (One Cycle) විනාඩි 20 ක් ගතවන අතර පැයක කාලයක් තුළ යන්ත්‍ර වාර 03 ක් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිවේ. නමුත් පහත සඳහන් රෝහල්වල ස්ථාපිත යන්ත්‍ර පිළිබඳ සිදු කරන ලද භෞතික විගණන පරීක්ෂාවේදී එක් යන්ත්‍ර වාරයක් සඳහා පැයකට ආසන්න කාලයක් ගත වන බව තහවුරු විය.

රෝහල -----	එක් යන්ත්‍ර වාරයක් සඳහා ගතවූ කාලය -----
මාරවිල මූලික රෝහල	විනාඩි 45
හලාවත දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල	විනාඩි 59
පොළොන්නරුව මහ රෝහල	විනාඩි 54

ජායාරූපය - 2019 දෙසැම්බර් 02 දින විගණන නිලධාරීන් විසින් මෙම යන්ත්‍රවල ක්‍රියාකාරීත්වය පිළිබඳව සිදුකළ භෞතික පරීක්ෂාවේදී පොළොන්නරුව රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයේ එක් යන්ත්‍ර වාරයක් සම්පූර්ණ වීමට විනාඩි 54 ක් ගතවීම

- (ඉ) එක් එක් දිනයේදී Meta Mizer යන්ත්‍රය පළමු වරට ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අදාළ අපද්‍රව්‍ය ජීවානුහරණය වීමට අවශ්‍ය උෂ්ණත්වයට පැමිණීමට පැය 01 ක් පැය 2 ½ ක් අතර කාලයක් ගතවන බව විගණනය විසින් සිදු කළ භෞතික පරීක්ෂාවේදී අනාවරණය විය. ඒ අනුව එකම මාදිලියේ යන්ත්‍ර ජීවානුහරණ උෂ්ණත්වයට පැමිණීමට විවිධ කාලයන් ගැනීම නිසා එදිනෙදා ජීවානුහරණය කරනු ලබන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය අවම මට්ටමක පැවතීම.
- (ඊ) විගණන නිලධාරීන් විසින් මාරවිල මූලික රෝහලේ සිදුකළ භෞතික පරීක්ෂාවේදී Meta Mizer යන්ත්‍රයට අවශ්‍ය ජල ප්‍රමාණය අවශ්‍ය පීඩනයෙන් නොලැබීම හේතුවෙන් යන්ත්‍රය වරින්වර සංඥා (Alam) නිකුත් කර නවතින බැවින් යන්ත්‍ර වාරයකට ගතවන කාලය මිනිත්තු 51 ක් පමණ විය.

ජායාරූපය - මාරවිල මූලික රෝහලේ යන්ත්‍ර වාරයකට ගතවූ කාලය

(c) Meta Mizer යන්ත්‍රයේ ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය කොටසක් වන හයිඩ්‍රොලික් පද්ධතියේ ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අවශ්‍ය හයිඩ්‍රොලික් තෙල් සපයන තෙල් ටැංකියේ අසාමාන්‍ය ලෙස තෙල් අඩුවීමක් සිදුවන නිසා හලාවන දිස්ත්‍රික් මහ රෝහලේ සවිකරන ලද යන්ත්‍රයෙන් සංඥා නිකුත්වීමත් අපද්‍රව්‍ය ජීවාණුහරණ ක්‍රියාවලියේදී නිතර යන්ත්‍රය නැවතීමත් සිදුවන බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ හේතුවෙන් යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරු විසින් යන්ත්‍රයේ හයිඩ්‍රොලික් පද්ධතියට අදාළ සංවේදකයේ (Sensor) යන්ත්‍රය සමඟ ඇති සම්බන්ධතාවය විසන්ධි කර යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක කරන බව නිරීක්ෂණය විය.

ජායාරූපය - හලාවන රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයේ හයිඩ්‍රොලික් පද්ධතියට අදාළ සංවේදකය (sensor) ගලවා තිබුණු අයුරු

(උ) සැපයුම්කරු සමඟ එළඹ තිබුණු සේවා හා නඩත්තු ගිවිසුමේ 4.1.1 ඡේදය ප්‍රකාරව, ගිවිසුම් කාලය තුළ අවශ්‍ය සියළු උපාංග සහිතව යන්ත්‍ර යථාතත්වයෙන් පවත්වාගෙන යාම සැපයුම්කාර සමාගමේ වගකීමක් විය. Meta Mizer යන්ත්‍රය මගින් අපද්‍රව්‍ය ජීවානුභරණ ක්‍රියාවලියෙන් පසුව ඉතිරිවන ද්‍රව්‍යවලින් වහනය වන දුර්ගන්ධය අවම කිරීම සඳහා යන්ත්‍රයට දුර්ගන්ධ කළමනාකරණ ඒකකයක් (Odour Management Unit) සවිකර තිබුණි. නමුත් මාරවිල, හලාවත හා පොළොන්නරුව රෝහල්වල සවිකර තිබුණු Meta Mizer යන්ත්‍රවල සවිකර තිබුණු දුර්ගන්ධ කළමනාකරණ ඒකකය (Odour Management Unit) අක්‍රියවී තිබුණි. එබැවින් යන්ත්‍ර සවිකර ඇති ප්‍රදේශය අවට අධික දුර්ගන්ධයක් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

(එ) Incinerator යන්ත්‍රවලට අදාළව පිළියෙල කර තිබුණු පිරිවිතරවලට අනුව, ප්‍රාථමික කුටීරයේ (Primary Chamber) උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 750-800 ක් හා ද්විතීයික කුටීරයේ (Secondary Chamber) උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 1000-1100 ක් විය යුතුවේ. නමුත් පොළොන්නරුව මහ රෝහලේ ස්ථාපිත කර තිබුණු Incinerator යන්ත්‍රයේ (කසල දාහකයේ) Primary Chamber උෂ්ණත්වයමානව අක්‍රියවී තිබුණු අතර Secondary Chamber උෂ්ණත්වය සෙල්සියස් අංශක 629 ක් පමණක් විය. තියුණු අපද්‍රව්‍ය දහනය සඳහා Incinerator යන්ත්‍රයේ අවශ්‍ය උෂ්ණත්වය නොතිබීම හේතුවෙන් දහනය නොවුණු තියුණු අපද්‍රව්‍ය කොටස් ඉතිරිව තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය. තවද අර්ධ දහනයක් සිදුවීම නිසා විශාල දුමාරයක් පිටවන බවද නිරීක්ෂණය විය.

ඡායාරූපය- දහනයේදී උෂ්ණත්වය අපේක්ෂිත මට්ටමට ළඟා නොවීම

ඡායාරූපය- පොළොන්නරුව රෝහලේ ඉන්සිනරේටරයෙන් බැහැර කළ අළු තුළ දහනය නොවූ අපද්‍රව්‍ය කැබලි ඇති අයුරු

3.3 ව්‍යාපෘතිය පවත්වාගෙන යාමේදී සම්පූර්ණ වියයුතු අවශ්‍යතා

3.2.1 සේවා පවත්වාගෙන යාම

(අ) ව්‍යාපෘතියේ අධ්‍යක්ෂ ලෙස කටයුතු කළ සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශයේ පාරිසරික හා වෘත්තීය සෞඛ්‍ය අංශයේ අධ්‍යක්ෂවරයා 2017 නොවැම්බර් මාසයේදී ඉල්ලා අස්වී තිබුණු අතර ඒ වෙනුවට ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂවරයකු පත් කිරීමට හෝ ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාම සඳහා වගකිව යුතු පුද්ගලයකු නම් කිරීමට හෝ කටයුතු කර නොතිබුණි. කෙසේ වෙතත් 2020 පෙබරවාරි සිට ව්‍යාපෘති අධ්‍යක්ෂවරයෙක් පත් කළ බව අමාත්‍යාංශ ලේකම් විසින් විගණනයට දන්වා තිබුණි.

(ආ) 2013 දෙසැම්බර් 12 දිනැති යන්ත්‍ර සපයා සවිකිරීමේ හා ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීමේ ගිවිසුමේ ඇමුණුම X ප්‍රකාරව, Biomed International Pvt.Ltd විසින් Incinerator හා Meta Mizer යන්ත්‍ර සඳහා ඉන්ධන, කසල බැග්, කසල බඳුන් 500 ක්, කරත්ත 25 ක් සමඟ අවශ්‍යතාවය පරිදි සැකසූ වාහන 11ක් (purpose built vehicles), රියදුරන් 11ක්, නුපුහුණු කම්කරුවන් 36 ක් සහ ක්‍රියාකරු හා තාක්ෂණික ශිල්පීන් 25 ක් සැපයීමට එකඟ වී තිබුණු නමුත්, කසල බැග්, කසල බඳුන්, කරත්ත හා ක්‍රියාකරු හා තාක්ෂණික ශිල්පීන් 19 ක් පමණක් සපයා තිබුණු අතර අනිකුත් අවශ්‍යතාවයන් සපයා නොතිබුණි.

(ඇ) 2013 වර්ෂයේදී අත්සන් කරන ලද මෙහෙයුම් ගිවිසුමේ 3.1 වගන්තිය ප්‍රකාරව, Incinerator යන්ත්‍ර ක්‍රියාත්මක කිරීමට අවශ්‍ය ඉන්ධන සඳහා වැයවන මුදල අදාළ Biomed International Pvt.Ltd විසින් දැරිය යුතු වුවත් එම ආයතනය ඉන්ධන සපයා නොතිබුණි. Incinerator යන්ත්‍ර ස්ථාපිත රෝහල් 04 ක රෝහල් කළමනාකරණය විසින් පහතින් විස්තර දැක්වෙන පරිදි 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වන විට ඉන්ධන සඳහා රු.39,945,145 ක් වැය කර තිබුණි.

අනු අංකය	රෝහල	ඕසල් ප්‍රමාණය	වැය කර තිබුණු මුදල	නිරීක්ෂණ
		ලීටර්	රු.	
(i)	පොළොන්නරුව මහ රෝහල	163,350	16,726,490	සමාගම විසින් ප්‍රතිපූර්ණය කර නොතිබුණි.
(ii)	බදුල්ල පළාත් මහ රෝහල	22,000	2,436,000	-එම-

(iii)	යාපනය ශික්ෂණ රෝහල	171,802	17,737,255	නිශ්චිත තොරතුරු ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.
(iv)	මඩකලපුව ශික්ෂණ රෝහල	30,000	3,045,400	-එම-
		387,152	39,945,145	

3.3.2 කාර්ය මණ්ඩල යොදවාගැනීම

අමාත්‍ය මණ්ඩල පත්‍රිකා අංක 13/0416/509/021/ටීබීආර් හා 2013 මැයි 09 දින පැවති අමාත්‍ය මණ්ඩල රැස්වීමේදී ගන්නා ලද තීරණවලට අනුව ව්‍යාපෘතියේ කාර්ය මණ්ඩල අවශ්‍යතාවයන් හා පාරිශ්‍රමික ගෙවීම් සඳහා කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමටත්, අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය අමාත්‍යාංශයේ දෛනික වැඩ කටයුතුවලට කිසිදු බාධාවක් ඇති නොවන පරිදි අර්ධ කාලීන පදනමින් සේවයේ යොදා ගැනීමටත් කටයුතු කළ යුතු විය. නමුත් එලෙස අනුමැතිය ලබා ගැනීමකින් තොරව ඉහත සඳහන් අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණයට අනුකූල නොවන පරිදි මෙන්ම 2007 අප්‍රේල් 05 දිනැති අංක 33 හා 2016 මාර්තු 24 දිනැති අංක 01/2016 දරන කළමනාකරණ සේවා චක්‍රලේඛවලට අනුකූල නොවන පරිදි ව්‍යාපෘති කාර්ය මණ්ඩලයේ 5 දෙනෙකු සඳහා පාරිශ්‍රමික ලෙස 2016 සැප්තැම්බර් සිට 2019 ඔක්තෝබර් දක්වා කාලපරිච්ඡේදය තුළදී රු.3,945,476 ක් ගෙවා තිබුණි. ව්‍යාපෘති කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා අනුමැතිය ලබා ගත් බව අමාත්‍යාංශ ලේකම්වරයා විසින් 2020 ජූලි 23 දින දන්වා තිබුණු නමුත් ඒ බව සනාථ කරන ලිඛිත සාක්ෂි විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

3.3.3 නඩත්තු කටයුතු

(අ) මාරවිල මූලික රෝහලේ සවිකරන ලද Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් පිටවන වාෂ්ප ඉහළට පිටකරන නලය සිරවී (Block) තිබුණු අතර එම වාෂ්ප නලය ගලවා දමා තිබුණි. ඒ හේතුවෙන් Meta Mizer යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක වීමේදී යන්ත්‍රය තුළ ජලවාෂ්ප සමඟ නිපදවෙන දියරයක් පිටතට පැමිණෙන අතර නියෝජිත සමාගම විසින් එය යථා තත්ත්වයට පත්කර නොතිබුණි.

ඡායාරූපය - මාරවිල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයේ වාෂ්ප නළය ගලවා ඇති අයුරු

(ආ) කැගල්ල මූලික රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් හුමාලයක් පිටවන බවත්, ඇඹිලිපිටිය මූලික රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ජලය කාන්දු වන බවත් හා කැගල්ල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයේ දොර වැසීමේ සංවේදකය (sensor) ගලවා තිබුණු බවත් නිරීක්ෂණය විය.

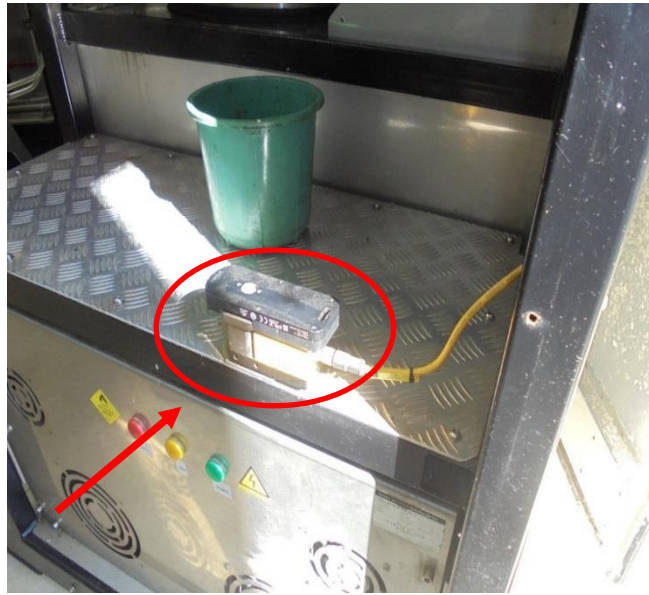
ඡායාරූපය - කැගල්ල මූලික රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් හුමාලය පිටවන අයුරු

ඡායාරූපය- ඇඹිලිපිටිය රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ජලය කාන්දු වන අයුරු

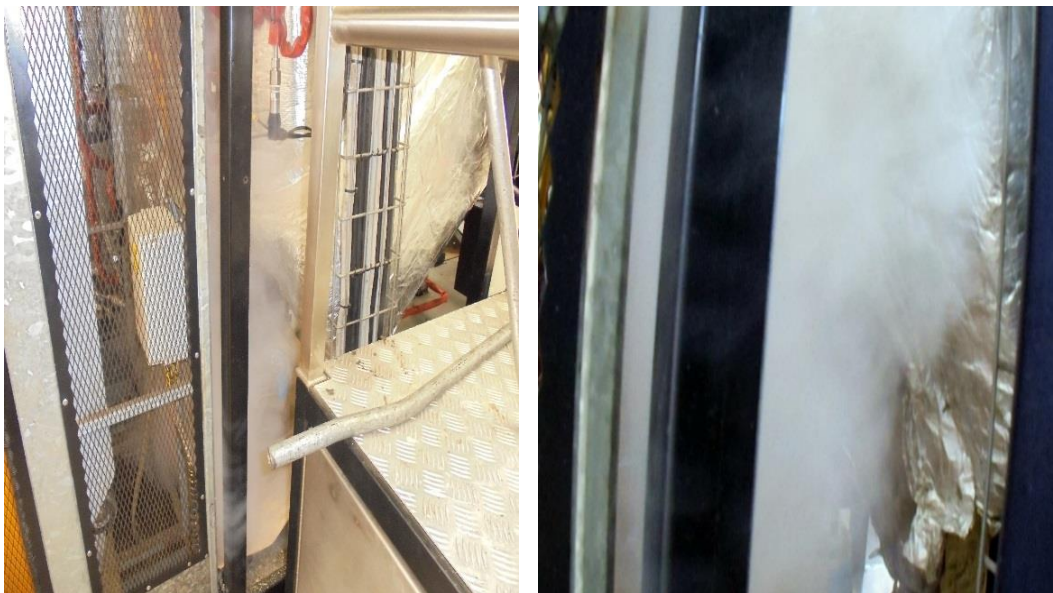

ජායාරූපය- කැගල්ල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයේ දොර වැසීමේ සංවේදකය (sensor) ගලවා තිබුණු අයුරු

(ඇ) කැගල්ල මූලික රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රය මගින් අපද්‍රව්‍ය ජීවාණුහරණ ක්‍රියාවලියේදී යන්ත්‍රය තුළ ඇතිවන ජලවාෂ්ප සහිත වායුවක් යන්ත්‍රය තුළින් පිටතට පැමිණීම නිසා අපද්‍රව්‍ය ජීවාණුහරණ ක්‍රියාවලිය නිසි පරිදි සිදු නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඈ) R.R.Taylor Pty.Ltd හා Biomed International Pvt.Ltd සමඟ එළඹ තිබුණු සේවා හා නඩත්තු ගිවිසුමේ 4.1.4 ඡේදය ප්‍රකාරව, ගිවිසුම් කාලය තුළ අදාළ යන්ත්‍ර නිසි ක්‍රියාකාරීත්වයේ නොවේ නම් වහාම ඒ බව R.R.Taylor Pty.Ltd වෙත හෝ Biomed International Pvt.Ltd වෙත දැන්විය යුතු අතර වැඩකරන දින 05 ක් ඇතුළත එය යථාතත්වයට පත්කළ යුතුය. නමුත් මාරවිල හා කැගල්ල

මූලික රෝහල්වල සවිකරන ලද Meta Mizer යන්ත්‍රවල දෝෂ, ගිවිසුම් ප්‍රකාරව වාර්තා කර හා නිවැරදි කර නොතිබුණි.

3.4 ව්‍යාපෘතියේ අපේක්ෂිත අරමුණු ඉටුවීම

3.4.1 ජීවානුහරණයෙන් පසු ඉවතලන දෑ කළමනාකරණය

- (අ) විගණන පරීක්ෂාවට ලක් වූ රෝහල් 09 ක නියැදියක් අතරින් මාරවිල, හලාවත, කුලියාපිටිය, පොළොන්නරුව, කෑගල්ල, කරවනැල්ල, ඇඹිලිපිටිය හා කුරුණෑගල යන රෝහල් 08 හි පොකුරු ක්‍රමය ගිවිසුමේ සඳහන් ආකාරයට නියමිත පරිදි ක්‍රියාත්මක වී නොතිබුණු අතර එම රෝහල්වල ජීවානුහරණය කරන ලද සායනික අපද්‍රව්‍ය හා දහනය කරන ලද සායනික අපද්‍රව්‍ය පළාත් පාලන ආයතන මගින් ගෙන යාමේ වැඩපිළිවෙලක් අමාත්‍යාංශය මැදිහත් වීමෙන් පිළියෙල කර නොතිබුණු බැවින් අදාළ අපද්‍රව්‍ය රෝහල් භූමිය තුළම ගොඩගසා තිබුණි.
- (ආ) මාරවිල මූලික රෝහල් භූමිය තුළ ගොඩගසා ඇති අපද්‍රව්‍ය එම භූමිය තුළම නැවතත් ගිනි තබා විනාශ කරන බවත්, හලාවත මහ රෝහල විසින් අපද්‍රව්‍ය ටොන් 01 කට රු.5,000 බැගින් ගෙවා පෞද්ගලික සැපයුම්කරුවකු මාර්ගයෙන් රෝහල් භූමියෙන් ඉවත් කරන බවත් තහවුරු විය. ඒ අනුව හලාවත මහ රෝහල ජීවානුහරණය කරන ලද අපද්‍රව්‍ය රෝහල් භූමියෙන් ඉවත් කිරීමට 2018/ 2019 යන වර්ෂයන්හිදී රු.770,000 ක් වැය කර තිබුණි. කෑගල්ල රෝහලේ ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම සඳහා පරිත්‍යාගශීලීන්ගෙන් ආධාර ලබාගෙන තිබුණි.
- (ඇ) පොළොන්නරුව මහ රෝහල විසින් කසල දාහකයෙන් ඉතිරිවන අළු කිලෝ 01 කට රු.14 බැගින් 2018 හා 2019 වර්ෂවලදී මුළු මුදල රු.448,380 ක් මහා නගර සභාවට ගෙවා ඉවත් කර තිබුණි. කෙසේ නමුත් Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ජීවානුහරණය කර ඉවතලන අපද්‍රව්‍ය පළාත් පාලන ආයතන මගින් ඉවත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් හඳුනාගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් රෝහල් භූමිය තුළ ගොඩගැසී තිබුණි.

ඡායාරූපය - මාරවිල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ඉවත් කළ අපද්‍රව්‍ය රෝහල් භූමිය තුළ නැවත පුළුස්සන අයුරු

ඡායාරූපය - හලාවත මහ රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයේ ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය කසල මලුවල බහා එම ස්ථානයේම ගොඩගසා ඇති අයුරු

(ඇ) කුලියාපිටිය ශික්ෂණ රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ජීවානුභරණය කර ඉවතලන අපද්‍රව්‍ය ප්‍රාදේශීය සභාව මගින් ඉවත් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් හඳුනාගෙන නොතිබීම හේතුවෙන් මාස ගණනාවක් පුරා රෝහල තුළ ගොඩගැසී තිබුණි.

ඡායාරූපය- කුලියාපිටිය රෝහලේ ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය ගොඩගසා ඇති අයුරු

(ඉ) කැගල්ල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ඉවතලන දෑ නගර සභාව විසින් හෝ ගෙන නොයාම හේතුවෙන් රෝහල් භූමියේම ඇළ පාරක් අසල ගොඩ ගසා ඇති අතර වැසි කාලයේදී මෙය ජල පෝෂක හා මුසු වීමේ අවදානමක් ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

ඡායාරූපය- කැගල්ල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ඉවතලන දෑ රෝහල් භූමියේම ඇළ පාරක් අසල ගොඩ ගසා ඇති අයුරු

ඡායාරූපය- කරවනැල්ල මූලික රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ඉවතලන දෑ නගර සභාව විසින් හෝ ගෙන නොයාම හේතුවෙන් රෝහල් භූමියේම ගොඩ ගසා ඇති අයුරු

3.4.2

පොකුරු ක්‍රමය ක්‍රියාත්මක නොවීම මත පොකුරුගත රෝහල්වල ක්‍රියාකාරීත්වය

ඔස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ මිලදීගත් උපකරණ ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ගිවිසුම්

සේවාවන් ගිවිසුම්ගත ආකරයට ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි. එසේම අමාත්‍යාංශය විසින් එකඟවී තිබුණු පරිදි ජර්නිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා සුදුසු ඉඩම් පළාත් පාලන ආයතන සමඟ සාකච්ඡා කර ලබා නොදීම හා ගෙවිය යුතු මෙහෙයුම් ගාස්තු නියමිත පරිදි නොගෙවීම මත 2019 ජුනි 31 දින දක්වා සබරගමු පළාත තුළ යම් මට්ටමකට හෝ ක්‍රියාත්මක කර තිබුණු මෙහෙයුම් සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් දේශීය නියෝජිතයා ඉවත් වී තිබුණි. 2020 පෙබරවාරි මාසය වන විට දේශීය නියෝජිත විසින් රෝහලක් සඳහා එක් යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරුවෙකු පමණක් අනුයුක්ත කර තිබුණු අතර ගිවිසුම්ගත අනෙකුත් සේවාවන් වූ අපද්‍රව්‍ය රැස්කිරීම, ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම වැනි කාර්යන්ගෙන් ඉවත් වී තිබුණි. මේ හේතුවෙන් 2019 ජූලි මාසයෙන් පසුව සබරගමු පළාතේ ඇතැම් රෝහල් විසින් සායනික අපද්‍රව්‍ය හා තියුණු අපද්‍රව්‍ය රෝහල් භූමිය තුළම පුළුස්සන බව නිරීක්ෂණය විය.

3.4.3 සායනික අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් අපහරණය අවම වීම

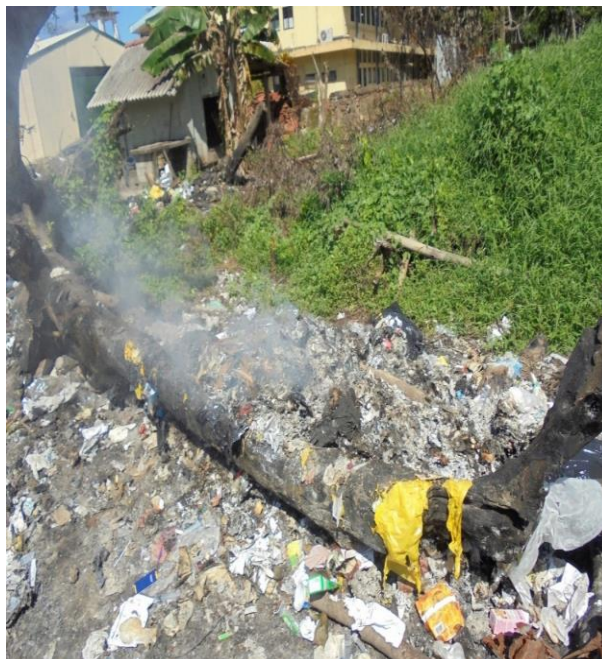
සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය හරහා සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමේ ව්‍යාපෘති 02 ක් ක්‍රියාත්මක වුවද රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් ලෙස අපහරණය කිරීමේ තත්ත්වය අවම වී නොතිබුණු බව පහතින් සඳහන් කරුණු අනුව තහවුරු විය.

(අ) මාරවිල මූලික රෝහලෙන් බැහැර කරනු ලබන තියුණු අපද්‍රව්‍ය (Sharp Waste) රෝහල් භූමිය තුළ ගිනිතබා තිබුණු අතර ගිනිබත් නොවූණු සිරිත්පර්වල ප්ලාස්ටික් හා තියුණු කොටස් රෝහල් භූමිය තුළ දමා තිබුණි.

ඡායාරූපය- මාරවිල මූලික රෝහලෙන් බැහැර කරනු ලබන සායනික අපද්‍රව්‍ය රෝහල් භූමිය තුළ ගිනිතබා තිබුණු

ජායාරූපය- මාරවිල මූලික රෝහලේ තියුණු අපද්‍රව්‍ය රෝහල් භූමිය තුළ බැහැර කර තිබුණු අයුරු

(ආ) මාරවිල මූලික රෝහලෙන් බැහැර කරන තියුණු අපද්‍රව්‍ය රෝහල් භූමිය තුළ පුලුස්සන අතරතුර රෝහල පිරිසිදු කරන කාර්ය මණ්ඩලය එම ආසන්නයේ පිරිසිදු කිරීම් කටයුතුවල යොදවා තිබුණි.

(ඇ) කරවනැල්ල රෝහල තුළ Meta Mizer යන්ත්‍රයක් හා කුඩා ඉන්සින්රේටරයක් පැවතියදීත් හිස් ඖෂධ කුප්පි රෝහල් භූමියට බැහැර කර තිබුණි.

ජායාරූපය- කරවනැල්ල රෝහල විසින් හිස් ඖෂධ කුප්පි පරිසරයට මුදා හැර තිබීම

3.4.4 ණය වාරික ආපසු ගෙවන අවස්ථාව වන විට අපේක්ෂිත කාර්ය සාධන මට්ටමට ළඟාවීම

යන්ත්‍ර හා උපකරණ සැපයුම්කරු වූ ඕස්ට්‍රේලියාවේ R.R.Taylor Pty.Ltd සමඟ එළඹ තිබුණු ගිවිසුම ප්‍රකාරව, ව්‍යාපෘති කාලය 2015 දෙසැම්බර් 31 දින සිට 2017 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා වූ මාස 24 ක් විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ලබාගත් සමස්ථ ණය මුදල වූ ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 16.19 කින් සියයට 85 ක් වූ ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 13.76 ක් ඕස්ට්‍රේලියාවේ Export Finance and Insurance Corporation ආයතනයෙන් ලබාගෙන තිබුණු අතර ඉතිරි සියයට 15 හෙවත් ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 2.43 හෙවත් රු.මිලියන 369 ක් හැටන් නැෂනල් බැංකුවෙන්ද ණයට ගෙන තිබුණි. ඕස්ට්‍රේලියාවේ Export Finance and Insurance Corporation ආයතනයෙන් ලබාගෙන තිබුණු ණය මුදල 2017 ජූනි 15 දින සිට ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් 688,231.36 කට සමාන වාරික 20 කින් ද හැටන් නැෂනල් බැංකුව මගින් ලබාගත් ණය මුදල අවුරුදු 02 ක සහන කාලයකින් පසු වර්ෂ 14 ක් තුළ ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් 97,162.07 කට සමාන වාරික 25 කින් ගෙවීමටත් මුදල් අමාත්‍යාංශය එකඟ වී තිබුණි. ව්‍යාපෘතිය යටතේ සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා R.R.Taylor Pty.Ltd සමඟ ගිවිසගෙන තිබුණු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ පොකුරුගත සැලසුම මුලුමනින්ම ක්‍රියාත්මක කර නොතිබීම හේතුවෙන් ව්‍යාපෘති අරමුණු ඉටුනොවූවද, ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 3.77 කට සමාන රු.මිලියන 621.11 ක් ණය වාරික ලෙසත් ඇමරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් 1.8 ට සමාන රු.මිලියන 294.27 ක් ණය පොලී ලෙසත් විදේශ සම්පත් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අදාළ ආයතන වෙත ගෙවා තිබුණි.

3.4.5 පිරිවැය ප්‍රතිලාභදායකත්වය

(අ) අමාත්‍ය මණ්ඩලය පත් කළ ස්ථාවර සමාලෝචන කමිටුව විසින් පත් කළ ව්‍යාපෘති කමිටු සාමාජිකයින් දෙදෙනෙකු විසින් ඕස්ට්‍රේලියාවට ගොස් Meta Mizer යන්ත්‍ර පිළිබඳ සිදුකළ භෞතික පරීක්ෂාවට අදාළව නිකුත් කර තිබුණු 2012 මාර්තු 12 දිනැති වාර්තාව ප්‍රකාරව, මෙම ව්‍යාපෘතිය මගින් ආනයනය කරන Meta Mizer සහ Incinerator යන්ත්‍ර මගින් සායනික අපද්‍රව්‍ය ජීවානුභරණය හා පිළිස්සීමට වැයවන පිරිවැය (recurrent expenditure) අපද්‍රව්‍ය කිලෝවකට රු.23 ක් බවත්, බාහිරින් සේවාව ලබාගැනීම සඳහා අපද්‍රව්‍ය කිලෝවකට රු.62.50 ක් වැයවන බවත් ඒ අනුව ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය ඉතා ඵලදායීත්වයකින් යුතු බවත් සඳහන් කර තිබුණි. නමුත් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යවරයා විසින් අමාත්‍ය මණ්ඩලය වෙත 2018 ජූනි 22 දිනැතිව ඉදිරිපත් කර තිබුණු අමාත්‍ය මණ්ඩල සටහන මගින් මෙම ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය යටතේ අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා

කිලෝවකට රු.212 ක් වැයවන බවත් සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා බාහිර පාර්ශවයන්ට කිලෝවක් රු.103 කට ලබාදීමට හැකි බවත් ඒ අනුව රජයට රු.109 ක ඉතිරියක් සිදුවන බවත් දන්වා තිබුණි.

(ආ) එම කරුණු සලකා බලා බස්නාහිර, දකුණ හා මධ්‍යම පළාත්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව සඳහා පෞද්ගලික සමාගමක් වන සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා සමාගම සමඟ වාණිජ ගිවිසුමකට එළඹීමට 2018 ජූනි 26 දින අමාත්‍ය මණ්ඩල අනුමැතිය ලබාදී තිබුණි. ඉහතින් සඳහන් පිරිවැය තත්ත්වයන්වලට අනුව මෙම ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් කිසිදු පිරිවැය ප්‍රතිලාභයක් අත්පත් කර ගත නොහැකිවී තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

(ඇ) එසේම 2012 වර්ෂයේදී මෙම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම සඳහා කිලෝවකට වැයවන බව දක්වා තිබුණු රු.23 ක මුදල 2018 වර්ෂය වන විට රු.212 දක්වා වැඩිවූ ආකාරය හෝ පුද්ගලික අංශය හරහා මෙම කාර්යය ඉටුකරවා ගැනීම සඳහා 2012 වර්ෂයේදී වැයවන බව දක්වා තිබුණු කිලෝවකට රු.62.50 ක මුදල 2018 වර්ෂයේදී රු.103 දක්වා වැඩි වූ ආකාරය හෝ තහවුරු කර ගැනීම සඳහා සාක්ෂි කිසිවක් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් නොකෙරුණි.

3.4.6 බාහිර පාර්ශවයන්ට කේවල් කිරීමේ ශක්තිය ගොඩනැගීම

(අ) 2014 වර්ෂයට පෙර කොළඹ හා තදාසන්න ප්‍රදේශවල රජයේ සහ පෞද්ගලික රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණ කටයුතු සිදු කළ ෆින්ලේ රෙන්ටෝකිල් පෞද්ගලික සමාගම එම සේවය සැපයීම ප්‍රතික්ෂේප කර තිබුණි. ඉන් අනතුරුව සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමට එම කොන්ත්‍රාත්තුව පිරිනැමීමටත්, මුල්ලේරියාව නැගෙනහිර රෝහලේ කසල දාහකයක් ස්ථාපිත කිරීමටත් කටයුතු කර තිබුණි. මුල්ලේරියාව නැගෙනහිර රෝහලේ ස්ථාපිත කසල දාහකය සම්බන්ධයෙන් ප්‍රදේශවාසීන් විසින් සිදුකරන ලද විරෝධතා හේතුවෙන් 2018 ඔක්තෝබර් 30 දින සිට එම කසල දාහකයේ කටයුතු නවතා දමන ලෙස උසාවි නියෝගයක් නිකුත් කර තිබුණි.

(ආ) ඉන් පසුව සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම කෙරවළපිටිය ප්‍රදේශයේ කසල දාහකයක් ඉදිකරන තෙක් බස්නාහිර, දකුණ හා මධ්‍යම පළාත්වලට අයත් රෝහල්වල එකතුවන සායනික අපද්‍රව්‍ය තාවකාලිකව බහලුම්වල ගබඩාකර තැබීම සඳහා සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය විසින් 2019 ඔක්තෝබර් 16 දින සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම වෙත

ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රතිපාදනවලින් රු.මිලියන 17.69 ක් ගෙවා තිබුණි.

(ඇ) 2013 වර්ෂයේ සිට ක්‍රියාත්මක ඕස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර මත ක්‍රියාත්මක ව්‍යාපෘතිය යටතේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් පොකුරුගත සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණ ක්‍රියාවලිය ක්‍රියාත්මක කර නොතිබීමත්, දැනට සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණ ක්‍රියාවලිය සඳහා මැදිහත්වී සිටින එකම බාහිර පාර්ශ්වය සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම වීමත් හේතුවෙන් එම සමාගමට සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණය සම්බන්ධයෙන් ඒකාධිකාරයක් ගොඩනැගෙමින් පවතින බව නිරීක්ෂණය විය. 2018 වර්ෂය වන විට සායනික අපද්‍රව්‍ය කිලෝවක් අපහරණය සඳහා සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගම වෙත ගෙවා තිබුණු මුදල රු.67 ක් වුවත් 2019 වර්ෂය වන විට එය රු.103 දක්වා ඉහළ යාමට මෙම ඒකාධිකාරී තත්ත්වය සෘජුවම බලපා තිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

3.4.7 පාරිසරික බලපෑම

(අ) මෙම ව්‍යාපෘති ගිවිසුම් ප්‍රකාරව, සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ලබාගත යුතු පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය හා උපලේඛනගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ලබාගත යුතු බලපත්‍රය ලබා ගැනීම සැපයුම්කරුගේ හා ඔහුගේ දේශීය නියෝජිතයාගේ වගකීම විය. නමුත් Meta Mizer යන්ත්‍ර සවිකරන ලද රෝහල් 20 ක් අතරින් පරීක්ෂාවට භාජනය කළ රෝහල් 09 කින් රෝහල් 06 ක් සඳහාම පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රය ලබාගෙන නොතිබුණු අතර රෝහල් 08 ක් උපලේඛනගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ලබාගත යුතු බලපත්‍රය ලබාගෙන නොතිබුණි.

(ආ) Meta Mizer යන්ත්‍ර හා Incinerator යන්ත්‍ර මගින් ජීවානුහරණය කර හා දහනය කර ඉවතලන අපද්‍රව්‍ය විධිමත් පරිදි ඉවත් කිරීම සඳහා ක්‍රමවත් වැඩපිළිවෙලක් සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය හා පළාත් පාලන ආයතන එක්ව පිළියෙල කර නොතිබීම හේතුවෙන් ඇතැම් රෝහල් ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය ලෙස ඉවතලන අපද්‍රව්‍ය රෝහල් භූමිය තුළම ගිනි තැබීමට කටයුතු කර තිබුණි. සියළුම අපද්‍රව්‍ය ජීවානුහරණ ක්‍රියාවලියේදී පරිසරයට එකතුවන අධික කළු දුම මගින් හා වාතයට වන අධික දුර්ගන්ධය මගින් පාරිසරික බලපෑම් ඇති වී තිබුණි.

ඡායාරූපය- මාරවිල රෝහල විසින් Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් බැහැර කරන ලද අපද්‍රව්‍ය නැවතත් රෝහලේ භූමිය තුළම පිළිස්සීම

(ඇ) පොළොන්නරුව රෝහලේ ඉන්සින්ටරයේ විමිතියේ උස ප්‍රමාණවත් නොවීම හේතුවෙන් රෝහලේ අවට වාට්ටු හා නිවාසවලට දුමාරයෙන් බලපෑම් ඇතිවී තිබුණි. එසේම Meta Mizer යන්ත්‍ර විවිධ කාර්මික දෝෂයන්ට භාජනය වීම හේතුවෙන් අදාළ යන්ත්‍රවල විවිධ ස්ථානවලින් විෂ සහිත දුම් පරිසරයට එකතුවන බව නිරීක්ෂණය විය.

ඡායාරූපය- පොළොන්නරුව රෝහලේ ඡායාරූපය- රත්නපුර රෝහලේ Meta Incinerator යන්ත්‍රයේ විමිතිය පහළ Mizer යන්ත්‍රයෙන් පිටතට හුමාලය මට්ටමක පැවතීම පිටවන බව

ජායාරූපය- කැගල්ල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් පිටතට භ්‍රමාලය පිටවන බව

(ඇ) මෙම යන්ත්‍ර මඟින් ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් ආකාරයට විවිධ ස්ථාන වෙත බැහැර කිරීම හා රෝහල් භූමිය තුළ අවිධිමත් ආකාරයට රැස් කිරීම නිසා ස්වභාවික ජල මූලාශ්‍රවලට හා පරිසරයට මෙම අපද්‍රව්‍ය එකතු වීමේ ඉඩකඩක් පැවතුනි. කැගල්ල රෝහල් භූමිය තුළ වර්ෂයක පමණ සිට රැස්වූ ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය කැගලු ඔයට ගලා බසින ඇළ මාර්ගයක් දෙසට ගොඩගසා තිබීම හේතුවෙන් එකී අපද්‍රව්‍ය කැගලු ඔයට එකතු වීමේ අවධානමක් පැවතුනි.

ජායාරූපය - කැගල්ල රෝහලේ Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් ඉවත් කළ ඉවත් කළ අපද්‍රව්‍ය ඇළ මාර්ගය දෙපස ගොඩගසා තිබීම

3.4.8 වෙනත් ගැටළු

(අ) බොහෝ Meta Mizer යන්ත්‍ර රෝහල්වල රෝගී වාට්ටු ආසන්නයේම ස්ථාපනය කර තිබුණු අතර එමගින් වහනය වන දුර්ගන්ධය හා හුමාලය නිසා එම වාට්ටුවල ප්‍රතිකාර ලබමින් සිටින රෝගීන් මහත් අපහසුතාවයකට පත්ව තිබුණි. හලාවත රෝහලේ වාට්ටු සංකීර්ණ මධ්‍යයේ කසල කළමනාකරණ අංගනය පිහිටුවා ඇති බවත්, එමගින් අවට වාට්ටුවලට අධික දුර්ගන්ධයක් පැතිරෙන බවත් භෞතික විගණන පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය විය. එසේම පොළොන්නරුව රෝහලේ ඉන්සින්ටරයේ විමිණියේ ඉහළ කෙලවර සඳහා ආවරණයක් නොතිබුණු බැවින් දහනය සිදු නොවන අවස්ථාවලදී වැසි ජලය දාහකය තුළට පැමිණීම වැළැක්විය නොහැකිවී තිබුණි.

ඡායාරූපය- හලාවත රෝහලේ වාට්ටු ආසන්නයේම කසල කළමනාකරණ අංගනය පිහිටා තිබීම.

ඡායාරූපය- පොළොන්නරුව රෝහලේ විමිණියේ ඉහළ ආවරණයක් නොමැතිව තිබීම

(ආ) පසුගිය කාලය තුළ දිවයිනේ විවිධ රෝහල්වල සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීමේ කටයුතු නිසි පරිදි සිදු නොකිරීම නිසා එම අපද්‍රව්‍ය රෝහල්වල ගොඩ ගැසී ඇති බවත්, එවා ඉවත් කිරීමේ කොන්ත්‍රාත් ලබාගත් වෙනත් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සායනික අපද්‍රව්‍ය මහ මහ සහ විවිධ ස්ථානවලට අවිධිමත් ලෙස බැහැර කර පුළුස්සන බවත් විවිධ ජනමාධ්‍ය ඔස්සේ කරුණු අනාවරණය විය. මේ අනුව රට තුළ සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ කටයුතු සාර්ථකව සිදු නොකරන බව තහවුරු විය.

4 නිර්දේශ

-
- 4.1 මධ්‍යම රජයේ රෝහල් හා පළාත් සභා රෝහල් ආවරණය වන පරිදි සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය සඳහා ජාතික සැලැස්මක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
  - 4.2 සියළුම රෝහල් අධිකාරීන් විසින් සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා පරිසර ආරක්ෂණ බලපත්‍රයක් හා උපලේඛනගත අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණ බලපත්‍රයක් වාර්ෂිකව ලබා ගත යුතුය.
  - 4.3 කැබිනට් අනුකාරක සභාවේ නිර්දේශ හා අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණ නිසියාකාරයෙන් ඉටු නොකිරීම සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂා කර වගකිව යුතු පාර්ශවයන් හඳුනා ගැනීමට හා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
  - 4.4 2013 දෙසැම්බර් 12 දිනැති ඔස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘති ගිවිසුමට ඇතුළත් ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් ගිවිසුමේ 5.1 වගන්තිය ප්‍රකාරව යන්ත්‍ර සංඛ්‍යාව අඩු කිරීමට සාපේක්ෂව වාර්ෂික මෙහෙයුම් ගාස්තුව සංශෝධනය කළ යුතුය.
  - 4.5 සියළු සායනික අපද්‍රව්‍ය උපද්‍රවකාරී අපද්‍රව්‍ය වන බැවින් එම අපද්‍රව්‍ය උත්පාදනය වී පැය 48 ක් ඇතුළත ජීවානුභරණය කිරීමට හැකිවන ආකාරයේ යන්ත්‍රණයක් ස්ථාපිත කළ යුතුය.
  - 4.6 ඔස්ට්‍රේලියානු ණය හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ මුල් ගිවිසුමට අදාළව පසුව සිදුකළ වෙනස්කම් ඇතුළත් කර සංශෝධිත ගිවිසුමකට එළඹිය යුතුය.
  - 4.7 වර්තමානය වන විට යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කළ රෝහල් අවට ඇති සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කරන රෝහල් හා සෞඛ්‍ය ආයතන හඳුනාගෙන නව පොකුරු සැලැස්මක් නිර්මාණය කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
  - 4.8 අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණ ප්‍රකාරව නියෝජිත ආයතනයේ වර්ෂ 02 ක සේවා කටයුතුවලින් පසුව මෙම සායනික අපද්‍රව්‍ය අපහරණ කටයුතු අඛණ්ඩව හා කාර්යක්ෂමව පවත්වා ගෙන යාමට විධිමත් වැඩපිළිවෙලක් සකස් කර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය.
  - 4.9 යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කළ රෝහල්වල අධ්‍යක්ෂවරුන් වෙතත්, ආසාදිත පාලන ඒකක වෙතත් අදාළ උපදෙස්, අමාත්‍යාංශ වක්‍රලේඛයක් මගින් ලබාදීමට හා එම යන්ත්‍ර ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයට ඇතුළත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
  - 4.10 අම්පාර දිස්ත්‍රික් මහ රෝහලේ සවිකර ඇති Meta Mizer යන්ත්‍රය කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයට පත්කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
  - 4.11 යන්ත්‍ර ක්‍රියා විරහිතවීම් හා දෝෂ සහිත තත්ත්වයන් උද්ගතවන අවස්ථාවලදී එම යන්ත්‍ර කඩිනමින් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා සුදුසු යන්ත්‍රණයක් හඳුන්වා දිය යුතුය.
  - 4.12 සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය සාකච්ඡා කර ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සඳහා සුදුසු ස්ථාන හඳුනා ගත යුතුය.

- 4.13 Meta Mizer යන්ත්‍රයට ඇතුළත් කරන සායනික අපද්‍රව්‍ය ජීවානුභරණය කිරීමෙන් පසු ඉතිරිවන ද්‍රව්‍යවල බැක්ටීරියා හෝ වෙනත් විෂබීජ නොමැති බවට ස්වාධීන පරීක්ෂණයක් මගින් තහවුරු කිරීමට හා ඒ පිළිබඳව පළාත් පාලන ආයතන දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- 4.14 Meta Mizer යන්ත්‍ර මගින් හා Incinerator යන්ත්‍ර මගින් අපහරණය කළ යුතු සායනික අපද්‍රව්‍ය නිශ්චිතව හඳුනා ගැනීමට හා ඒ පිළිබඳ රෝහල් බලධාරීන් දැනුවත් කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- 4.15 Meta Mizer යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක කරන මූලික අවස්ථාවේදී එහි උෂ්ණත්වය ප්‍රශස්ථ මට්ටමට ළඟාවීම සඳහා හා එක් ජීවානුභරණ වක්‍රයක් සඳහා ගතවන කාලය එකඟ වූ පිරිවිතරවල දැක්වෙන කාලයට වඩා වැඩි කාලයක් ගතවීමට බලපාන තාක්ෂණික ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- 4.16 ඉන්සිනරේටර් යන්ත්‍රවල නිසි ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රශස්ථ උෂ්ණත්වය පවත්වා ගෙන යාමට බලපාන තාක්ෂණික ගැටළු නිරාකරණය කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- 4.17 ගිවිසුම් ප්‍රකාරව සැපයිය යුතු යන්ත්‍ර සඳහා අවශ්‍ය ඉන්ධන, අවශ්‍යතාවය පරිදි සැකසූ වාහන, රියදුරන් හා නුපුහුණු කම්කරුවන් අදාළ නියෝජිත ආයතනයෙන් ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
- 4.18 Incinerator යන්ත්‍රවල ඉන්ධන සඳහා අමාත්‍යාංශය විසින් වැයකළ මුදල් යන්ත්‍ර සැපයුම්කරුගේ නියෝජිත ආයතනයෙන් අයකර ගත යුතුය.
- 4.19 කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතියකින් තොරව පත් කරන ලද කාර්ය මණ්ඩලය සඳහා ගෙවන ලද පාරිශ්‍රමික වගකිව යුතු පාර්ශවයන්ගෙන් අයකර ගත යුතුය.
- 4.20 මෙම ව්‍යාපෘතියේ මෙහෙයුම් කටයුතු අවසන් වීමෙන් පසුව මෙම යන්ත්‍ර ප්‍රයෝජනයට ගෙන සායනික අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීම සඳහා සුදුසු යාන්ත්‍රණයක් හඳුනා ගත යුතුය.
- 4.21 ඇතැම් රෝහල් විසින් Meta Mizer යන්ත්‍රයෙන් බැහැර කරන ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය නැවත පිළිස්සීමට ලක් කිරීම මගින් හා රෝහල් භූමිය තුළ බොහෝ කාලයක් ගොඩ ගසා තැබීමෙන් වැසි කාලයේදී එකී අපද්‍රව්‍ය ජල පෝෂක හා මුසුවීමේ අවධානම වැළැක්වීමටත්, අතිරේක පිරිවැයක් දරමින් වෙනත් සැපයුම්කරුවන් ලවා එම ප්‍රතිකර්මිත අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම සඳහා වැයවන නිශ්කාර්ය වියදම් වැළැක්වීමටත් පරිසරයට සිදුවන හානිය අවම කර ගැනීමටත් නිසි පියවර ගත යුතුය.
- 4.22 ඇතැම් රෝහල් විසින් Meta Mizer හා Incinerator යන්ත්‍ර පැවැතියදී සිරිත්පර් කටු හා හිස් ඔෆ්ෂට් කුප්පි රෝහල් භූමිය තුළ අවිධිමත් ලෙස බැහැර කර තිබුණු බැවින් ඒ සම්බන්ධයෙන් සොයා බලා නිසි පියවර ගත යුතුය.

4.23 ව්‍යාපෘති කාලය තුළ හා ඉන් පසුව ව්‍යාපෘතියේ අපේක්ෂිත අරමුණු ආර්ථිකව, ඵලදායීව හා කාර්යක්ෂමව ඉටුකර ගැනීමේ කර්තව්‍ය සඳහා සැලසුම් පිළියෙල කිරීමට, ක්‍රියාත්මක කිරීමට, පසු විපරම් කිරීමට මෙන්ම අරමුදල් උපයෝජනය කිරීම ප්‍රමාණවත් හා උචිත ලෙස සිදු කිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

4.24 ඕස්ට්‍රේලියානු ණය ආධාර හා දේශීය ණය ආධාර ව්‍යාපෘතියේ සැලසුම් කළ විෂය පථයෙන් සියයට 50 ක් පමණ වෙනස් කරමින් වෙනත් පුද්ගලික ආයතනයක් සමඟ සායනික අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ගිවිසුම්වලට එළඹීම හේතුවෙන් මෙම ව්‍යාපෘතිය යටතේ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණු අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය කිරීමේ පොකුරුගත සැලැස්ම අඩාල වී තිබුණි. මුල් සැලැස්ම අනුව යන්ත්‍ර සවි කිරීමට යෝජිත රෝහල්වලින් බැහැරව විධිමත් අනුමැතියක් රහිතව වෙනත් රෝහල්වල යන්ත්‍ර සවි කිරීමත්, යන්ත්‍ර සවිකරන ලද රෝහල් අනුව නව පොකුරු සැලැස්මක් ස්ථාපිත නොකිරීමත් මත ව්‍යාපෘතිය මගින් අපේක්ෂිත අරමුණු සාර්ථකව ඉටුකර ගැනීමට නොහැකි වීම පිළිබඳව අවධානය යොමු කර අවශ්‍ය නිවැරදි කිරීම් සිදුකිරීමට කටයුතු කළ යුතුය.

ඩබ්.පී.සී. වික්‍රමරත්න

විගණකාධිපති

2021 ඔක්තෝබර් දින

පළාත	දිස්ත්‍රික්කය	උපකරණය	යන්ත්‍ර ස්ථාපිත රෝහල	පොකුරට අයත් රෝහල්
පොකුර-1	බස්නාහිර කොළඹ	Meta Mizer Meta Mizer	Incinerator Incinerator	ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර බොරැල්ල බන්ධනාගාරය පොලිස් රෝහල ද සොයිසා කාන්තා රෝහල රිජ්වේ ආර්යා ළමා රෝහල අංගොඩ IDH මුල්ලේරියාව ජාතික අක්ෂි රෝහල STD සායනය අවිස්සාවේල්ල රෝහල
	ගම්පහ	Meta Mizer	Incinerator	පුනරුත්ථාපන රෝහල - රාගම ප්‍රාදේශීය රෝහල - කඳාන විජය කුමාරණතුංග රෝහල මහර බන්ධනාගාරය හැදල කැලණිය
		Meta Mizer	Incinerator	මීගමුව චතුපිටිවල මීරිගම
	කළුතර	Meta Mizer	කළුතර	බේරුවල දර්ශා නගරය අළුත්ගම පානදුර හොරණ

පොකුර-2

වයඹ	කුරුණෑගල	Meta Mizer	කුරුණෑගල	කුලියාපිටිය නිකවැරටිය පොල්පිනිගම ගල්ගමුව දඹදෙණිය
	පුත්තලම	Meta Mizer	Incinerator	පුත්තලම මාරවිල දංකොටුව ආණමඩුව කල්පිටිය මුන්දලම
උතුරු මැද	අනුරාධපුර	Meta Mizer	Incinerator	අනුරාධපුර
	පොළොන්නරුව		Incinerator	පොළොන්නරුව
				තඹුත්තේගම පදවිය මැදවව්විය නොව්වියාගම කැකිරාව කහටගස්දිගිලිය කැබිනිගොල්ලුව
				මැදිරිගිරිය වැලිකන්ද හිඟුරක්ගොඩ

පොකුර-3

මධ්‍යම මහනුවර

Meta Mizer

මහනුවර

තෙල්දෙණිය
මාතලේ
දඹුල්ල

Meta Mizer

Incinerator

පේරාදෙණිය

සිරිමාවෝ බණ්ඩාරනායක
ගම්පොළ
නාවලපිටිය
තෙල්දෙණිය

නුවරඑළිය

Incinerator

නුවරඑළිය

දික්ඛිය
රිකිල්ලගස්කඩ
මස්කෙළිය
වලපනේ

පොකුර-4

දකුණ ගාල්ල

Meta Mizer

Incinerator

කරාපිටිය

මහමෝදර
බලපිටිය
ඇල්පිටිය
උඩුගම
අම්බලන්ගොඩ

මාතර

Meta Mizer

මාතර

කඹුරුපිටිය
වැලිගම
අකුරැස්ස
දික්වැල්ල
දෙණියාය

හම්බන්තොට

Meta Mizer

Incinerator

හම්බන්තොට

තිස්සමහාරාමය
වලස්මුල්ල
බෙලිඅත්ත
තංගල්ල

පොකුර-5

උඹ බදුල්ල	Meta Mizer	Incinerator	බදුල්ල	දියතලාව බණ්ඩාරවෙල වැලිමඩ මහියංගනය මොනරාගල වැල්ලවාය සියඹලාන්ඩුව බිබිල පස්සර බුත්තල	
සබරගමුව	රත්නපුර	Meta Mizer	Incinerator	රත්නපුර	ඇඹිලිපිටිය කහවත්ත බලන්ගොඩ ඇහැලියගොඩ කොලොන්න කලවාන
	කෑගල්ල	Meta Mizer		කෑගල්ල	මාවනැල්ල කරවනැල්ල වරකාපොළ රඹුක්කන අරනායක උදුගොඩ

පොකුර-6

උතුර	යාපනය	Meta Mizer	Incinerator	යාපනය	පේදුරුතුඩුව තෙලිප්පලෙයි කයිවස් වාචකච්චේරි
	වව්නියාව	Meta Mizer		වව්නියාව	මුලතිව් මන්නාරම කිලිනොච්චිය වෙඩ්ඩිකුලම
නැගෙනහිර	මඩකලපුව	Meta Mizer		මඩකලපුව	වාලච්චේන කලවත්චිකුඩි
	ත්‍රිකුණාමලය		Incinerator	ත්‍රිකුණාමලය	කන්තලේ මුතුර් කින්නියා
	අම්පාර	Meta Mizer		අම්පාර	අක්කරෙයිපත්තුව දෙහිඅත්තකණ්ඩිය මහ ඔය සමන්තුරෙයි අඡරෝග් අනුස්මරණ රෝහල කල්මුණේ උතුර

ගිවිසුම ප්‍රකාරව Meta Mizer හා Incinerator යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කිරීමට එකඟවී තිබුණු ස්ථාන හා ස්ථාපිත කළ ස්ථාන පිළිබඳ විස්තර

අනු අංකය	ගිවිසුම අනුව යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කිරීමට යෝජිත ස්ථාන	යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කර තිබුණු ස්ථාන
01	<u>Meta Mizer</u>	
1.1	කොළඹ දකුණ ශික්ෂණ රෝහල	} ඛස්නාහිර පළාත
1.2	අංගොඩ මානසික රෝහල	
1.3	කොළඹ උතුර ශික්ෂණ රෝහල	
1.4	දිස්ත්‍රික් මහරෝහල ගම්පහ	
1.5	මහරෝහල කළුතර	} මධ්‍යම පළාත
1.6	ශික්ෂණ රෝහල මහනුවර	
1.7	ශික්ෂණ රෝහල පේරාදෙණිය	} දකුණු පළාත
1.8	ශික්ෂණ රෝහල කරාපිටිය	
1.9	මහරෝහල මාතර	
1.10	මහරෝහල හම්බන්තොට	
1.11	මහරෝහල වවුනියාව	
1.12	ශික්ෂණ රෝහල යාපනය	
1.13	කුරුණෑගල ශික්ෂණ රෝහල	
1.14	දිස්ත්‍රික් මහරෝහල හලාවත	
1.15	දිස්ත්‍රික් මහරෝහල අම්පාර	
1.16	ශික්ෂණ රෝහල අනුරාධපුර	
1.17	බදුල්ල පළාත් මහරෝහල	
1.18	දිස්ත්‍රික් රෝහල රත්නපුර	
1.19	ශික්ෂණ රෝහල කෑගල්ල	
1.20	මඩකලපුව ශික්ෂණ රෝහල	
02	<u>Incinerator</u>	
2.1	කොළඹ දකුණ ශික්ෂණ රෝහල	-
2.2	අංගොඩ රෝහල	-
2.3	වැලිසර ලය රෝහල	-
2.4	කොළඹ උතුර ශික්ෂණ රෝහල	-

2.5	ශික්ෂණ රෝහල ජේරාදෙනිය	}	මධ්‍යම පළාත	-
2.6	මහරෝහල නුවරඑළිය			-
2.7	ශික්ෂණ රෝහල කරාපිටිය	}	දකුණු පළාත	-
2.8	මහරෝහල හම්බන්තොට			-
2.9	දිස්ත්‍රික් මහරෝහල හලාවත			-
2.10	මහරෝහල රත්නපුර			-
2.11	මහරෝහල ත්‍රිකුණාමලය			තෙලිප්පලෙයි මූලික රෝහල
2.12	ශික්ෂණ රෝහල අනුරාධපුර			ප්‍රාථමික සත්කාර ඒකකය ඕමන්තෙයි
2.13	ශික්ෂණ රෝහල යාපනය			මඩකලපුව ශික්ෂණ රෝහල
2.14	පළාත් මහරෝහල බදුල්ල			පළාත් මහරෝහල බදුල්ල
2.15	දිස්ත්‍රික් රෝහල පොළොන්නරුව			දිස්ත්‍රික් රෝහල පොළොන්නරුව

යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කිරීමේ සැලැස්ම වෙනස් කිරීම නිසා රජයට දැරීමට සිදුවූ අතිරේක පිරිවැය

අනු අංකය	රෝහල	2016 වර්ෂයේ සිට සායනික අපද්‍රව්‍ය ඉවත් කිරීම වෙනුවෙන් සිසිලි හනාරෝ එන්කෙයා පෞද්ගලික සමාගමට කළ ගෙවීම්	ඒ වෙනුවෙන් දැරූ වෙනත් වියදම්	වැයකළ මුළු මුදල
		රු.	රු.	රු.
1	ජාතික රෝහල - මහනුවර	86,187,345	17,995,318	104,182,663
2	ශික්ෂණ රෝහල - කරාපිටිය	82,102,112	105,000	82,207,112
3	ශික්ෂණ රෝහල - කළුබෝවිල	44,819,628	-	44,819,628
4	ශික්ෂණ රෝහල - පේරාදෙණිය	30,151,004	-	30,151,004
5	මහ රෝහල - කළුතර	28,070,846	-	28,070,846
6	දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල - මාතර	899,042	15,968,141	16,867,183
7	ද සොයිසා කාන්තා රෝහල	11,395,111	-	11,395,111
8	රිජ්වේ ආර්යා ළමා රෝහල	6,087,279	5,262,147	11,349,426
9	මූලික රෝහල - ඇල්පිටිය	-	11,128,316	11,128,316
10	දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල - ගම්පහ	-	9,262,877	9,262,877
11	මූලික රෝහල - වතුපිටිවල	-	8,593,786	8,593,786
12	මූලික රෝහල - නැගෙනහිර කොළඹ	7,066,369	-	7,066,369
13	ජාතික අක්ෂි රෝහල	5,594,462	-	5,594,462
14	ජාතික මානසික සෞඛ්‍ය විද්‍යායතනය	3,474,479	707,180	4,181,659
15	පුනරුත්ථාපන රෝහල - රාගම	3,117,390	-	3,117,390
16	දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල - මාතලේ	-	2,513,000	2,513,000
17	මූලික රෝහල - වලස්මුල්ල	-	1,791,181	1,791,181
18	මූලික රෝහල - බලපිටිය	690,703	-	690,703
19	ශික්ෂණ රෝහල - උතුරු කොළඹ රාගම	665,437	-	665,437
20	විජය කුමාරතුංග අනුස්මරණ රෝහල	197,547	104,000	301,547
21	මහ රෝහල - නුවරඑළිය	171,962	-	171,962
				384,121,662

Meta Mizer යන්ත්‍ර ක්‍රියා විරහිතවීම පිළිබඳ විස්තරය

අනු අංකය	යන්ත්‍ර ස්ථාපිත කර ඇති ස්ථානය	ක්‍රියා විරහිතවීම පිළිබඳ විස්තරය
1	පළාත් මහ රෝහල - බදුල්ල	2018 ජූලි 25 සිට 31 දක්වා 2018 අගෝස්තු 01 සිට 03 දක්වා 2018 අගෝස්තු 14 සිට 31 දක්වා 2018 සැප්තැම්බර් 01 සිට 29 දක්වා 2018 ඔක්තෝබර් 01 සිට නොවැම්බර් 05 දක්වා 2018 නොවැම්බර් 23 සිට දෙසැම්බර් 27 දක්වා 2019 සැප්තැම්බර් 18 සිට 29 දක්වා 2019 ඔක්තෝබර් 05 සිට 11 දක්වා 2020 අප්‍රේල් 08 සිට මැයි 15 දක්වා
2	වවුනියාව ප්‍රාථමික සෞඛ්‍ය වෛද්‍ය ඒකකය	2019 ජනවාරි 01 සිට 2019 ජූලි 15 දක්වා
3	ශික්ෂණ රෝහල - මඩකලපුව	2019 ඔක්තෝබර් 18 සිට
4	ශික්ෂණ රෝහල - කුරුණෑගල	2019 අප්‍රේල් 11 සිට ඔක්තෝබර් 14 දක්වා
5	මහ රෝහල - ත්‍රිකුණාමලය	2019 අගෝස්තු 04 සිට 28 දක්වා
6	මූලික රෝහල - කෑගල්ල	2019 නොවැම්බර් 11 සිට 2020 ජනවාරි දක්වා
7	දිස්ත්‍රික් මහ රෝහල - ඇඹිලිපිටිය	2019 නොවැම්බර්, දෙසැම්බර්
8	මූලික රෝහල - තෙලිප්පලෙයි	2019 ජූනි සිට ඔක්තෝබර් දක්වා